

Orosháza Város Önkormányzata

Gazdaságfejlesztési Program
2025 - 2030

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	1
1. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ÉS TERÜLETFEJLESZTÉS.....	2
1.1 OROSHÁZA VÁROS BEMUTATÁSA	2
1.2 KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS.....	2
1.3 KÖZMŰVEK.....	5
1.4 GYOPÁROSFÜRDŐ, MINT VÁROSRESZ FEJLESZTÉSE	6
1.5 ÚJ IPARTERÜLET KIALAKÍTÁSA, IPARFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ	11
1.6 A TANUSZODA PROGRAM.....	13
1.7 EURÓPAI UNIÓS FORRÁSBÓL MEGVALÓSULÓ FEJLESZTÉSI CÉLOK	14
2. SZOCIÁLPOLITIKA ÉS EGÉSZSÉGÜGY	22
2.1 DEMOGRÁFIAI MUTATÓK.....	22
2.2 KÉPZETTSÉG.....	26
2.3 FOGLALKOZTATOTTSÁG.....	27
2.4 EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSOK.....	32
2.5 SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYEK	36
2.6 SZOCIÁLPOLITIKA	38
2.7 SEGÉLYEZÉSI POLITIKA.....	39
2.8 SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK	41
2.9 GYERMEKEK ELLÁTÁSA	45
3. A HUMÁNSZFÉRA FEJLESZTÉSE.....	48
3.1 OKTATÁS	50
3.2 KÖZMŰVELŐDÉS.....	54
4. A SPORT STRATÉGIAI JELENTŐSÉGE OROSHÁZÁN	60
4.1 A SPORT GAZDASÁGFEJLESZTÉSI SZEREPE	60
4.2 SPORTPOLITIKAI CÉLOK – GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI SZEMLÉLETBEN	61
4.3 SPORTTURIZMUS FEJLESZTÉSI IRÁNYAI	63
4.4. SPORTINFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE	64
4.5 SPORTFINANSZÍROZÁS ÉS GAZDASÁGI FENNTARTHATÓSÁG.....	65
4.6 PARTNERSÉGEK ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSEK	67
5. ÖNKORMÁNYZATI LAKÁSGAZDÁLKODÁS.....	68
6. ÖNKORMÁNYZATI GAZDÁLKODÁS ÉS GAZDASÁGFEJLESZTÉS	69
6.1 AZ IPARÚZÉSI ÉS IDEGENFORGALMI ADÓ	70
6.2 MEZŐGAZDASÁGFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ.....	71
ÖSSZEGZÉS	73

Bevezetés

A gazdasági program elkészítéséről Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. évi törvény 116. § (5) bekezdése rendelkezik. A gazdaságfejlesztési program a Képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakokra szól.

A gazdasági program és fejlesztési terv az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével – az országos és a vármegyei területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve - az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják. Orosháza Város Gazdaságfejlesztési Programja a 2025–2030 közötti időszakot öleli fel, a benne foglaltak irányelvnek tekinthetők.

A központi költségvetés, Orosháza város költségvetésének jelenlegi helyzete, illetve a nemzetközi és a hazai társadalmi és politikai helyzetből fakadó bizonytalanságok miatt a végrehajtás ütemezését az éves költségvetések tartalmazzák a mindenkori lehetőségekhez mérve.

Orosháza Város Gazdaságfejlesztési Programja hosszú távú irányelveket fogalmaz meg, ezáltal túlmutat az aktuális önkormányzati cikluson. Elsődleges cél, hogy a jelen kihívásaira válaszokat adva egy jövőbe mutató, fenntartható fejlődési pályára állítsuk a várost. A program a helyi adottságokat, az országos és európai uniós irányelveket figyelembe véve készült, különös tekintettel reagálva azokra a társadalmi, gazdasági és környezeti változásokra, amelyek az elmúlt években tapasztalhatóak voltak, továbbá figyelembe véve azokat, amelyek várhatóan a következő években meghatározóak lesznek.

A program kiindulópontja, hogy Orosháza Város Önkormányzata a gazdasági mutatói alapján a következő években a stabilitást, a megerősödést tekinti jövőképének.

Jelen Gazdaságfejlesztési Program alapjaként az alábbi témaköröket érintjük:

- a város bemutatása
- a város népességmegtartó képességének erősítése, mint fő cél
- a munkahelyteremtés lehetőségei
- a turizmus helyzete, fejlesztése, Gyopárosfürdő
- a város ipari, mezőgazdasági fejlődésének lehetőségei
- a közlekedéspolitika és logisztika kérdései

- városi közművek, vízgazdálkodás
- vállalkozói szféra fejlődési lehetőségeinek biztosítása
- a humánszféra fejlesztése, ezen belül az oktatás, a közművelődés és a sport kérdései
- a szociálpolitika és az egészségügy kérdései

A 2025 utáni időszak elsődleges feladata az operatív forrásokon túlmutató infrastrukturális és gazdasági fejlesztések legeredményesebb megvalósítása az önkormányzat lehetőségeihez mérten oly módon, hogy az illeszkedjen a koronavírus és az ukrán-orsz háború okozta válsághelyzet következtében létrejött új környezethez, valamint növelje a város népességmegtartó képességét.

1. Településfejlesztés és területfejlesztés

1.1 Orosháza város bemutatása

Orosháza a Dél-Alföldön, a Békés és Csongrád-Csanád vármegyék határán fekszik, a Viharsarok néven is ismert tájegységben. Földrajzilag sík vidék jellemzi, nincsenek folyói, de a város határában található a Gyopárosi-tó. A település fontos közlekedési csomópont a Dél-Alföldi Régióban, és a megye legiparosodottabb városa, emellett turisztikai és oktatási központ, valamint az Orosházi járásának székhelye, a megye harmadik legnagyobb települése Békéscsaba és Gyula után.

Orosházától gépkocsival 39,1 km-re fekszik a megyeszékhely Békéscsabától, 39,4 km-re Szarvastól, 32,7 km-re Hódmezővásárhelytől, 60,4 km-re Szegedtől. Megközelíthetőségét közúton a 47-es számú főút biztosítja mind Szeged, mind Békéscsaba irányából.

1.2 Közlekedésfejlesztés

Műszaki infrastruktúra leromlott állapota, hiányosságok

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 2. pontja értelmében a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladat a településüzemeltetés, annak keretében – többek között – a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása.

A leromlott műszaki infrastruktúra néhány fontos kockázata, következménye:

- A leromlott állapotú utak, járdák, a kerékpárutak hiánya és a közvilágítás korszerűtlensége biztonsági kockázatot rejt magában, hisz a közlekedők baleseti kockázatát fokozza.

- Az infrastrukturális hiányosságok és a rossz minőségű úthálózat negatív hatást gyakorolhatnak az üzleti tevékenységekre, az ingatlanértékekre és az összesített gazdasági növekedésre.
- A leromlott állapotú utak javítása, az idő előrehaladtával jelentős költségnövekedéssel jár.
- A leromlott állapotú infrastruktúra társadalmi hatása is mérhető, hisz növeli az elvándorlási kedvet, a közbiztonság, közlekedésbiztonság, településkép miatt a településen élők életkörülményei elmaradnak a várttól.

Belterületi utak hiányosságai, parkolók számának növelése

A városban a belterületi kiépítetlen utak hossza 59,49 km. Az elavult útburkolatok csökkenthetik egy adott terület gazdasági vonzerejét és versenyképességét. Az útburkolatok rendszeres karbantartása és fejlesztése elengedhetetlen az infrastrukturális biztonság, hatékonyság és fenntarthatóság érdekében. A minőségi útburkolatok növelik a közlekedés biztonságát, kényelmét és hatékonyságát, valamint hozzájárulnak a környezeti és gazdasági fenntarthatósághoz. A forgalmas csomópontok megfelelő kiépítése szintén hozzájárulhat a város mind a gazdasági potenciál növeléshez, mind a lakossági megelégedettséghez.

A lakossági komfortérzet, valamint a településre érkezők (szolgáltatást igénybe vevők, turisták) egyre nagyobb arányú megjelenése – járásközponti helyzetéből adódóan – indokoltá teszi az egyes meglévő, de leromlott műszaki állapotú parkolók felújítását, valamint – leginkább a belvárosi, valamint a gyopárosfürdői részeken – új parkolók építését.

Rossz állapotú járdák megléte vagy járdák hiánya

A településen a járdák hiánya vagy a meglévő járdák leromlottsága jellemző. Kiemelkedő fontossággal bír a jobb életkörülmények, biztonságos közlekedés javításának érdekében a meglévő járdák felújítása, új járdák építése. Az idősebb korosztály számára, a járást segítő eszközöket használók, a kisgyermekesek, babakocsit használók és gyermekek biztonságos közlekedéshez a meglévő rossz állapotú járdák felújításával és új járdák kialakításával lehet. Javítva ezzel a közlekedésbiztonságot, esélyegyenlőséget, társadalmi elégedettséget.

Kerékpárút hiánya

A település rendelkezik kerékpárút hálózattal, azonban a településen megjelenő nagyszámú kerékpáros forgalom indokoltá teszi újabb kerékpárutak kiépítését, valamint a meglévő egyes kerékpárútszakaszok felújítását, azok szerves bekapcsolását az országos kerékpárút hálózatba. A

településen élők biztonságos közlekedése, különös tekintettel a kisgyermekekre fontos mindannyiunk számára. Az aktívabb életmód folytatását és az életminőséget javítja a kialakított, biztonságosan használható kerékpárút. A szén-dioxid kibocsátás csökkentését elősegíti egy ilyen fejlesztés, így a környezeti hatásokat is kedvezően befolyásolja egy ilyen fejlesztés. A kerékpáros fejlesztések fontos eleme a kerékpáros-barát szolgáltatások megjelenése, szervízpontok, kerékpáros pihenőhelyek kialakítása.

A közlekedésfejlesztési koncepció alapvető célja

A város fenntartható gazdasági fejlődéséhez szükséges alapfeltételek javítása, a folyamatos fejlődéshez szükséges infrastrukturális feltételek megteremtésével és a fejlesztési irányok bemutatásával.

Az elektromos járművek megjelenése újfajta közlekedési szokásokat hozott magával. Az elektromos járművek legfőbb előnyei közé tartozik a lokális légszennyezés hiánya, az alacsonyabb üzemeltetési és karbantartási költségek (nincs olajcsere, kevesebb kopó alkatrész), a csendes és dinamikus, azonnali nyomatékot biztosító működés, valamint a technológiai újítások és a növekvő kényelmi funkciók. A járművek biztonságos használata okán is felülvizsgálatra szorulnak a kerékpárutak és helyi utak állapota. A legelterjedtebb az elektromos roller, amelyet főként kerékpárúton használnak a jármű kedvelői.

Szempontok:

- A közlekedés feltételeinek minőségi javítása (burkolatok műszaki színvonalának javítása, élhetőbb város feltételeinek megteremtése, kerékpáros közlekedés fejlesztése, nyugvó forgalom igényeinek korszerű kielégítése)
- Az Országos közlekedési hálózati hozzáférés útvonalainak javítása - kialakítása, hozzáférés útvonal hosszának optimalizálása
- Környezeti terhelés csökkentése mind bel-, mind külterületen (Kerékpáros közlekedés elősegítése, parkolót kereső forgalom csökkentése, lakótérségekben forgalomcsillapítás, korszerű forgalomfüggő közúti csomópontok építése, úthálózati fejlesztésekkel útvonal hosszak csökkentése stb.)
- A gazdaság és a jólét mobilitási feltételeinek biztosítása
- A helyi önkormányzatok jogszabályi kötelezettségéhez kapcsolódóan az önkormányzati tulajdonú belterületi közutak építése, korszerűsítése, felújítása, közlekedésbiztonsági célú

fejlesztése a településközpont vagy a település közintézményeinek, közszolgáltatást nyújtó létesítményeinek jobb megközelíthetősége, a lakóterületekkel való kapcsolatok javítása, a településközpont tehermentesítése, vagy a meglévő belterületi úthálózat minőségi fejlesztése érdekében.

- A fejlesztéssel érintett belterületi útszakaszokon a közösségi közlekedési infrastruktúra fejlesztése, valamint az útburkolaton elhelyezhető kerékpárforgalmi létesítmények kialakítása a fenntartható közlekedési módok fejlesztésének elősegítése érdekében.

1.3 Közművek

Orosháza város településfejlesztési koncepciója alapján kiemelten fontos a fenntarthatóság elvének követése, környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból egyaránt. A környezeti fenntarthatóság elsősorban az épületek energiahatékonyságának javítását, megújuló energiák használatát és az ésszerű hulladék- és vízgazdálkodást foglalja magában.

A város népességmegtartó képességének fejlesztése, erősítése kívánatos, olyan körülményeket (lakás, közmű, otthonos településkép, hagyományápolás) kell teremteni, ami az itt élőket is marasztalja és másokra is vonzó hatást gyakorol.

Mind a természeti, mind az épített környezet védelme, az ökológiai szempontból előnyös adottságok (köztük Gyopáros szikes tőrendszere és parkerdői) megőrzése, a tájhasználat tudatos alakítása fontos szempont. A város ivóvíz-ellátó hálózatában – az ivóvízminőség-javító beruházást követően – jelentősebb új nyomvonalakat nem kell tervezni.

A kiépített szennyvízcsatorna-hálózatba az üdülőtérület is bevonandó és Gyopároson biológiai szennyvíztisztító tervezendő. A csapadék-hálózat kialakítására koncepció-terv készítése szükséges. A belváros sürgősen megoldandó problémái prioritással kezelendők. A klímaváltozás hatásainak enyhítésére csapadékvíz-visszatartási kapacitás tervezendő. Ösztönözni kell a magántelkek csapadékvíz-visszatartását is. Az energiaközművek rugalmas alkalmazkodása kívánatos a felmerülő igényekhez, figyelembe véve az alternatív-energia források minél nagyobb mértékű bevonását a rendszerekbe.

A belvárosban geotermikus közműellátás kiépítését kell tervezni. A város elektronikus hírközlési hálózatait az info-kommunikációs technológia térnyerését figyelembe véve kell tervezni.

Megállapítható, a város közmű ellátottsága megfelelő, a csapadékvíz elvezetés és a csapadékvíz visszatartás a következő időszakra a leginkább fejlesztendő terület. Az Ipari Park fejlesztésben szintén kiemelt szerepe van a további közműfejlesztési elemeknek.

Cél a fejlesztési tervben szereplő, de még nem fejlesztett területeken lévő csapadékvíz-elvezető rendszerek rekonstrukciója, átalakítása, további szakaszok kiépítése, energiamegtakarító rendszerek bevezetése, illetve a víz helyben tartásának erősítése.

1.4 Gyopárosfürdő, mint városrész fejlesztése

Az orosházi fürdőélet kezdetei az Osztrák-Magyar Monarchia időszakára nyúlnak vissza, amikor is – felismerve a víz kedvező élettani hatásait – a szikes tórendszer mellett előbb fürdőhely, később parkosított, vasúton is megközelíthető üdülőterület létesült.

Orosháza-Gyopárosfürdő városrész jelenleg a város turisztikai szempontból leghangsúlyosabb pontja.

Népszerűségének köszönhetően egyre több üdülő, nyaraló és lakóház létesül. Mivel a korábbi európai uniós fejlesztések nem támogatták az üdülőövezetekben az infrastrukturális fejlesztéseket, ezért e tekintetben jelentős hátrányba került a város többi részéhez képest. Szükséges a csatornahálózat-, az ivóvízhálózat- és a csapadékvízhálózat bővítése, a közvilágítási hálózat bővítése és korszerűsítése.

A fürdő jelenléte és a turizmusból fakadó területi szerepe okán szükségszerű a településrészi szolgáltatások fejlesztése. Ehhez elengedhetetlen Gyopárosfürdő “főutcájának” kialakítása kisajátítással, telekvásárlással a Fasor utca teljes hosszán.

Szintén elengedhetetlen a természeti környezet rendezése. A tó nyugati partján található, a meglévő erdei faház kemping és a tó közötti parkerdő jelentős kiterjedésű, népszerű kiránduló- és sporthelyszín mind a helyi lakosok, mind a turisták számára. Számtalan lehetőséget rejt magában, hiszen olyan attrakcióknak nyújthat háttérrel, amelyek a természetközeli kapcsolódás elemeként további lehetőséget jelentenek az eltöltött vendégéjszakák számának növelésében. Ennek keretében rehabilitálásra kerülhet a teljes parkerdő, valamint kialakításra kerülne egy vendéglátóegység vizesblokkal, valamint a kültéri sportok színterei.

Gyopárosfürdő meghatározó földrajzi eleme a hármastagozódású tórendszer. Ennek hasznosítása jelenleg a horgászat és a fürdő szolgáltatáskörébe tartozó néhány alap vízisport (vízibicikli, csónak).

Annak érdekében, hogy a természeti képződményben rejlő potenciál kihasználásra kerülhessen, a tórendszer mind látványában, mind vízminőségében lehetőséget nyújtson további szolgáltatások bevezetéséhez. Szükségszerű a vízminőség javítása, a tómeder és tópart rendezése, a teljes tórehabilitáció, valamint a tavon átívelő jelenlegi híd rekonstrukciója és a déli tavon egy újabb híd kialakítása, sporthorgászati infrastruktúra kialakítása.

A Orosházi Gyógy-, Park és Élményszálló, gyopárosi városrész turisztikai fejlesztése

A XIX. század elején indult fejlődésnek a helyi gyógyvíz hatásait felismerő dr. László Eleknek köszönhetően a fürdő és a gyógyvízen alapuló gyógyászat Orosháza-Gyopárosfürdőn. Az első és a második világháború ugyan visszavetette a fürdő fejlődését, de a fás-ligetes, pihenésre, regenerálódásra kiválóan alkalmas környezet megfelelő feltételeket kínált az immár artézi víz táplálta gyógyászati létesítmény 60-as évekbeli fejlesztésére. Gyopárosfürdő életében a valódi áttörést a 2004-ben átadott, európai összehasonlításban is versenyképes élményszálló hozta. A Magyar Kormány a Széchenyi-terv Turizmusfejlesztési Programja keretében 715 millió forinttal támogatta az összességében 1,5 milliárd forint beruházással megvalósult korszerű létesítmény kialakítását. Az élményszálló energetikai korszerűsítése megkezdődött a TOP pályázati ciklusban megvalósult napelempark kialakításával, valamint az élményszálló tetőszerkezetének korszerűsítésével.

A fürdőkomplexumot pillanatnyilag három, jól elkülöníthető részleg alkotja, az egyikben a XXI. századi követelményeknek minden tekintetben megfelelő élményszálló és szaunapark, a másikban a gyógyfürdő és balneoterápiás részleg található, a harmadikat a parkfürdő alkotja.

A jelenlegi műszaki és szolgáltatási kínálat XXI. századivá tétele elengedhetetlen feltétele a vetélytársaktól eltérő koncepción alapuló fejlesztésnek.

A fürdő fejlesztés fő elemei:

- a tóba nyúló félszigeten lévő, használaton kívüli monolit vasbeton medence korszerűsítése
- családi medence kialakítása élményelemekkel
- a félsziget északi részén lévő homokos plázs helyén rendezvényközpont/konferenciaterem kialakítása az ahhoz szükséges funkciók biztosításával együtt
- az előbbi rendezvényközpont közterületi kapcsolatának megteremtése lehetőleg a fürdő területének zavarása nélkül
- meglévő '60-as évekbeli öltözőépület korszerűsítése, a rendszerbe integrálása, benne többek között szaunaház, valamint vendéglátóegység kialakítása

Az úszómedence és tanmedence jelenleg nyitott, csak a nyári időszakban üzemel. Téli üzemre vagy téliesítésre jelenleg nincsen mód. A jelenleg kültéri monolit vasbeton úszó- és tanmedence, valamint a terepszint alatti és feletti gépházak tartószerkezeteinek megtartásával és azok felújításával és egy 33,30 m x 80,50 m-es tér lefedésével egy új uszodát létrehozására van lehetőség, amely zárt folyósóval kapcsolódik a meglévő élményfürdő épülethez.

A fürdőkomplexum üzemeltetéséhez szükséges hidegvizes, termál- és geotermikus kutak létesítése és a kapcsolódó műszaki háttér nélkülözhetetlen.

A fejlesztés célja a Gyopárosfürdő Gyógy-, Park- és Élményfürdő műszaki és turisztikai fejlesztésén keresztül a fürdő vonzerejének és turisztikai versenyképességének erősítése oly módon, hogy az gazdasági előnyökkel járjon a település számára. A cél egy fenntarthatóbb módon üzemeltethető, a valós igényeket kiszolgálni képes fürdőkomplexum megvalósítása, mely szorosan együttműködik a környék szolgáltatóival, valamint a város többi turisztikai projektjével és összességében térségi előnyöket hoz a település és az Önkormányzat számára.

Gyopárosfürdő turisztikai potenciáljának kibontakoztatása a város számára több okból is stratégiai fontosságú: a fürdő folyamatos szolgáltatás-bővítése, az új attrakciók megvalósítása, a wellness-családi profil tovább építése és a rendezvénykínálatok színesítése a helyi lakosság kikapcsolódását, feltöltődését szolgálja, másrészt növeli az idegenforgalmat, ezen keresztül erősíti a város gazdaságát. A szikes tórendszer és a parkerdő nyújtotta természeti értékek megőrző fejlesztése ezen túl a környezet minőségét is javítja.

A turisztikai kínálat bővítése hozzájárulhat a kikapcsolódással eltöltött idő, ezáltal az eltölthető vendégéjszakák számának növeléséhez. Ennek érdekében számtalan attrakció megvalósult Gyopárosfürdőn, amely az elmúlt időszakban nagy népszerűségnek örvend mind a városlakók, mind az ide látogatók körében.

Kialakításra került a fürdő bejáratánál egy interaktív szökőkút, a tórendszer partján gumiburkolatú futókör, felújításra került a tóparti sétány, megépült két új játszótér (Gyopárka mesejátszótér, tóparti játszótér). A Gyopárosi úton egy meglévő, de kihasználatlan épület felújításával és bővítésével megépült a Bárkaland családi szórakoztató központ és játszóház. A létesítmény minden nap látogatható, a meglévő szolgáltatások mellett családi- és céges rendezvények megtartására is alkalmas, valamint városi rendezvényhelyszínként is funkcionál.

A Kisvasút utcán kialakított Fogadóállomás kerékpáros állomásként bekapcsolható a jövőben vármegyei koordinációban megvalósuló kerékpáros turisztikai hálózatba, ezzel is bővítve a város turisztikai lehetőségeit, kitörési pontjait.

Orosháza-Gyopáros vízellátás és szennyvízelvezetési fejlesztése

A gyopárosi városrész szennyvízelvezetésének megoldása szervesen kapcsolódik a Gyopárosi-tó és a fürdő komplex fejlesztési elképzeléséhez. A szennyvízelvezetés nem csak a terület teljes közmű ellátottságának megvalósításához szükséges, de a gyopárosi tavak vízminőségét és környezeti állapotát is védi. A gyopárosi üdülők vízellátása nem teljes, több utcában jelenleg nincs vezetékes ivóvíz ellátás. Ezeknek az utcáknak az ivóvíz hálózatba történő becsatlakozása növeli terület értékét.

Ellátandó területek:

Ivóvíz vezetékek: Barátság utca melletti utcák: a Borostyán utca és Kisszik utca közötti terület, Ezüsthárs utca és a kapcsolódó utcái (~4000 fm vezetékek építés)

Szennyvíz elvezetés: Lomb utca - Sport utca, Gyopárosi út – Kisszik utca közötti terület, Mogoró utca – Gomba utca közötti terület. (~7100 fm csatorna építés).

A beruházás megvalósítása az alábbi alapos előkészítő tevékenység után lehetséges:

- A terület vízellátási és szennyvízelvezetési terveinek elkészítése
- Vízjogi létesítési engedély megszerzése
- Kiviteli tervek elkészítése
- Ajánlattételi Dokumentáció elkészítése
- Közbeszerzés, majd a tervezett létesítmények fizikai megvalósítása

A beruházás hatására a terület ingatlanjainak közmű ellátása javul az ingatlanok hasznosítási lehetőségei bővülnek. A gyopárosi üdülők kihasználtsága javul. Ezt az elképzelést az Önkormányzat már a Gördülő Fejlesztési Tervhez kért adatszolgáltatásban már jelezte a szolgáltatónak, ezáltal még nagyobb támogatottságot remélve.

A Gyopárosi-tó

A Gyopárosi-tó hosszú távú hasznosításához a tó komplex állapotértékelési és beavatkozási tervének elkészítése vált szükségessé: az állapotértékelés, a környezeti helyzetértékelés elvégzése, a szükséges beavatkozások megtervezése, az összes műszaki terv elkészítése, a szükséges hatósági engedélyek megszerzése, a kiviteli tervek elkészítése, a közbeszerzési dokumentáció összeállítása.

A gyopárosi fürdő komplex fejlesztéséhez kapcsolódóan, de önálló fejlesztési beruházásként is szükséges a Gyopárosi-tó, mint a település kiemelt természeti értékének megóvása. A tó értékeinek megóvásához, illetve a további hasznosítási lehetőségek feltáráshoz szükséges egy olyan

összefoglaló dokumentáció, amely a tó állapotára vonatkozóan megfelelő műszaki - tudományos alappal feltárja a jelenlegi helyzetet.

A beruházás tartalmazza a környezeti helyzetfeltáráshoz szükséges vizsgálatokat, méréseket, kiértékeléseket, valamint meghatározza, hogy milyen környezeti, ökológiai, hidrológiai és vízgazdálkodási állapotban van a tó. Az állapotfelmérést követően a környezeti és vízgazdálkodási célkitűzéseket kell meghatározni.

A környezeti helyzet feltárását követi a beavatkozási terv elkészítése. Szükséges felmérni és megállapítani, hogy a környezeti állapot megóvásához, a tó fenntartásához, milyen vízgazdálkodási, vízepítési és ökológia beavatkozások szükségesek. Meg kell vizsgálni, hogy a meglévő tómeder állapotát milyen módon lehet megőrizni és javítani, milyen vízilétesítményekkel biztosítható a megfelelő vízminőség (pl.: a tavakat összekötő műtárgyak kialakítása megfelelő-e, a mederben lévő iszap mennyisége és minősége okozhat-e környezeti problémákat hosszú távon).

Vizsgálni szükséges, hogy a tavak vízmérlege fenntartható-e, jelentkeznek-e nem kívánatos idegen vizek, ezek mennyisége és minősége milyen hatással van a tóra (tavakra). Szükséges meghatározni, hogy az esetleges káros hatások milyen műszaki eszközökkel háríthatók el, a területen keletkező szennyvizek közvetlen, vagy közvetett módon (talajvízen keresztül) befolyásolják-e a tavak vízminőségét.

Fel kell mérni a tó ökológiai állapotát és ezt követően meg kell határozni az ökológiai célállapotot. Az ökológiai célállapot eléréséhez, majd fenntartásához szükséges intézkedéseket meg kell dolgozni.

A beruházás megalapozásának legfontosabb lépései:

- A tó fizikai adottságainak felmérése (meder felvétel, vízínövényét felmérése becsatlakozási pontok fizikai azonosítása), A tó vízmérlegének elkészítéséhez szükséges mérések, illetve adatok beszerzése (csapadékvíz, talajvízszintadatok, tó vízszint adatai egyéb időjárási adatok mérése/beszerzése)
- A tavakba jutó vizek forrásának feltárása
- A tavak víz- és iszapminőségének meghatározása mintavételezésekkel a tavon különböző helyeken és időben jellemző eseményekhez kötve (pl.: tartós csapadék mentes időszak, nagy intenzitású zápor után)
- Teljes ökológiai állapot felmérése, kiértékelése
- Ökológiai célállapot meghatározása

- A tó állapot fenntartásához szükséges beavatkozások meghatározása a szükséges létesítmények műszaki dokumentációjának elvi szintű elkészítése.
- A tó hasznosítási terveinek elkészítése
- A beavatkozásokhoz szükséges vízjogi létesítési engedély megszerzése
- Kiviteli tervek elkészítése
- Ajánlati Dokumentáció és komplett közbeszerzési dokumentáció elkészítése a Kivitelezéshez

A célok meghatározásánál a meglévő természetes és épített környezet megóvása mellett a tó minél szélesebb körű, de fenntartható hasznosításra kell törekedni. A tó (tavak), természeti érték, egyszersmind a helyi turizmus egyik alapja is, melynek további fejlesztése elengedhetetlen a város turisztikai versenyképességének megőrzésében.

A beruházás során vizsgálandó a tó rekreációs célokon túli hasznosítása (sport és szabadidős tevékenységek - fürdőzés, horgászat, wakeboard, egyéb).

A projekt hatására lehetőség nyílik a gyopárosi tavak turisztikai hasznosításának lehetőségeinek feltárására a meglévő környezeti értékek fenntartása mellett. Meghatározásra kerülnek azok a beavatkozások megfelelő műszaki alátámasztással, amelyek tovább tervezést és megvalósítást igényelnek.

Zöld-kék infrastruktúra fejlesztése keretében lehetőség nyílik ökológiai szemléletű fejlesztésekre is, amelyek a helyben fellelhető vizek visszatartására és ökológiai kezelésére épülnek. Az ilyen beruházások nem csak a környezeti terhelés csökkentik, hanem hozzájárulnak a települések élhetőségéhez és a lakosság életminőségének javításához.

1.5 Új iparterület kialakítása, iparfejlesztési koncepció

Az iparfejlesztési koncepció alapja a meglévő és új gazdasági tevékenységre alkalmas területek fejlesztése, kialakítása, az e területekben rejlő fejlődés lehetősége.

A város belterületéhez kapcsolódóan minimum két területen javasolt ipari - mezőgazdasági - vállalkozói - terület kialakításának lehetőségét.

- Az egyes változat a 47. számú főút Északi elkerülője, valamint az Üveggyár és a Linamar telephelyei közti terület fejlesztését irányozza elő
- A második változat a meglévő ipari parktól Délre lévő Bogárzói terület fejlesztését irányozza elő

Az ipari/mezőgazdasági területek bővítése olyan közlekedésfejlesztési koncepcióval összhangban hajtható végre, amely a város gyorsforgalmi összeköttetését megoldhatóvá teszi, tekintettel arra, hogy minden gazdasági tevékenység alapja az alapanyag beszállítás és készáru kiszállítása, a közlekedéshálózat rendelkezésre állása az alappillére annak, hogy Orosháza bekapcsolódjon a nemzetközi (határmenti) és az országon belüli gazdasági vérkeringésbe.

Orosháza gazdasági fejleszthetőségének első lépése, ha a hozzá közel elhelyezkedő nagyvárosokkal (Debrecen, Kecskemét, Szeged, Nagyvárad, Arad, Temesvár, Újvidék) és Budapesttel is gyorsforgalmi útösszeköttetése kiépül.

Az Üveggyár és a Linamar telephelyei közti terület, mint Logisztikai csomópont, valamint Agrár-Ipari Tudományos és Technológiai Park működne, amelynek célja, hogy a város északi elkerülőútja, valamint a jelenlegi ipari zóna közötti még szabadon álló területen egy új Agrár-Ipari Tudományos és Technológiai Parkot alkosson. Az új ipari park intermodális, inkubációs tevékenységű, együttműködik az SZTE és a Neumann Egyetem K+F+I tevékenységeivel, szabad utat biztosít az új technológiákat alkalmazó, bevezető, meghonosító iparágaknak, teret kínál mind a helyi kkv szektornak, mind a nagy térségi multinacionális cégek (Mercedes, BMW, GE stb.) beszállítóinak. Az gazdasági célú terület nem csak az ipar szereplőit kívánja segíteni a letelepítésben, az inkubációban és a fejlődésben, hanem az agrárágazat szereplőit is. Orosháza és területe hazánk egyik legjobb minőségű termőterülete. Cél továbbá a mezőgazdasági termelés, a feldolgozás, a kiegészítő ipari tevékenységek és a logisztika integrálásán keresztül hivatott a mezőgazdasági szektor szereplőit is e területre szervezni.

Az új ipari park(ok) kialakításához elengedhetetlen előkészítési tevékenységeket szükséges végezni:

- rendezési terv módosítása
- területvásárlás
- területelőkészítés
- közműtervezés (víz-, szennyvíz-, elektromos energia-, csapadékvíz-, informatikai-, gáz-közművek kiépítésének megtervezése)
- úttervezés (közúti kapcsolatok és belső feltáró utak)

- ingatlanrendezések, telekhatár rendezések
- művelési ág váltás
- földhivatali ügyintézés
- előzetes vizsgálati dokumentáció elkészítése
- környezetvédelmi engedély megszerzése
- építészeti tervdokumentációk elkészítése
- építési engedélyek megszerzése
- vízjogi létesítési engedélyes tervdokumentáció elkészítése
- vízjogi létesítési engedély megszerzése
- tervezői költségvetések elkészítése
- tenderterv elkészítése
- Kivitelező kiválasztását célzó közbeszerzési dokumentáció összeállítása

A projekt célja, hogy új gazdasági szereplők letelepítésével, valamint a meglévő gazdasági szereplők ösztönzésével, munkahelyek teremtésével, a gazdasági teljesítmény növelésével megerősödjön a település népességmegtartó képessége.

1.6 A Tanuszoda program

A korábbi Gazdaságfejlesztési Programban már szereplő tanuszoda fejlesztés a jelen programban is szerepel a város fejlesztési elképzelései között. A kormány 2014-ben döntött a Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Program elindításáról. Célja az volt, hogy olyan európai színvonalú tornatermek, tantermek és tanuszodák épüljenek, amelyek hosszú távon szolgálják a fiatalok fejlődését elősegítve így az adott település köznevelési feladatainak ellátását.

A Kormány 1281/2017. (VI. 2.) Korm. határozata „a Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Program II. ütemének keretében megvalósuló tanterem, tornaterem és tanuszoda beruházások előkészítésével kapcsolatos intézkedésekről” megnevezésű jogszabály határozta meg, a további tanuszodaépítések helyszíneit Magyarországon. A jogszabály az alábbi településekre határozott meg tanuszoda építést.

Összességében a két ütemben 50 db tanuszoda fejlesztéséről döntött a kormány, és Orosháza városa a tanuszoda program 2. ütemének lett részese.

Az 50 db kihirdetett tanuszoda programban részt vevő település között 3 db Békés megyei található, Orosháza, Füzesgyarmat és Sarkad. A programban 1 db közvetlen vetélytárs kapott támogatást, az a Bács-Kiskun megyei, szintén gyógyhely minősítésű Tiszakécske.

A belvárosi tanuszoda megépítése nem csak az oktatási célokra lenne megoldás, hanem a lakosok számára elérhetővé válna egy, az egészséges életmód megőrzését segítő aktív tevékenység.

1.7 Európai Unió forrásból megvalósuló fejlesztési célok

Orosháza Város Önkormányzata a 2021-2027-es fejlesztési ciklusban európai uniós forrásból valósítja meg fejlesztési céljainak legnagyobb részét:

➤ **TOP_PLUSZ-1.1.1-21-BS1-2022-00026 Orosházi piac és vásártér felújítása és átalakítása**

A projekt konkrét célja a jelenlegi nyitott piactér egy részén fedett termelői piac létrehozása, a mely a helyi termékek értékesítésének elsődleges színtere.

A projekt tervezett tevékenységei:

Helyi termelők, helyi termékek piacra jutásának támogatása, ezen belül piaci terület építése, kialakítása. Az újonnan létrehozandó termelői piac alapterülete 733,6 m², amely ~100 helyi termelőnek hivatott helyet biztosítani.

A projekthez kapcsolódóan elkészül a piac területén, telekhatárán belül szükséges alpinfrastruktúra kiépítése, korszerűsítése (közművek, utak, biztonsági sávok, gépjárműparkolók), valamint telekhatáron kívül gépjárműparkoló fejlesztése, illetve közel 40 db új parkoló kerül kialakításra a telekhatáron belül.

Kialakításra kerül egy új, a tevékenységekhez kapcsolódó közös használatú kiszolgáló épület, továbbá nyitott és zárt árusító létesítmények.

Projekt tervezett bekerülési költsége: nettó 611.000.000,- Ft

➤ **TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BS1-2022-00048 Orosháza, Kiss István-gödör kárelhárítási tervének elkészítése, valamint a Komposztáló telep fejlesztése**

A projekt céljai:

1. Az önkormányzat tulajdonában lévő, Kiss István gödör elnevezésű barnamezős területre vonatkozó, szennyezettségének kármentesítési tényfeltáró vizsgálatának elkészítése a későbbi hasznosíthatóság érdekében, amelyre vonatkozóan a tényleges kármentesítés érdekében további forrás lehívására nyílt majd lehetőség a Kármentesítési Alapból az érintett terület rendezése érdekében.

2. A meglévő Komposztáló telep fejlesztése történik meg bővítéssel és eszközbeszerzéssel.

A Komposztáló telep fejlesztése keretében a települési zöldhulladék hasznosítás érdekében a szükséges építmények építésére, valamint szükséges eszközbeszerzés (pl. szárítók, aprítók, komposztálók) kerül sor.

A meglévő telephelyen új korszerű iroda és öltöző épületet, fedett raktárcsarnokot, hídmérleget tervezünk kialakítani. Valamint a komposztáló teret kívánjuk fejleszteni új, a modern technológiának megfelelő átszellőztetett komposztáló prizma kialakításával.

Projekt tervezett bekerülési költsége: bruttó 355.999.900,- Ft

➤ **TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BS1-2022-00049 Csapadékcsatorna-hálózat fejlesztése Orosházán**

Átfogó cél: A település belterületi csapadékvíz elvezetési rendszerének fejlesztése, környezetbiztonságának növelése, a belvíz- és helyi vízkár veszélyeztetettségének csökkentése.

Specifikus célok: A belterületre hullott csapadékvizek rendezett és kártétel nélküli elvezetése annak érdekében, hogy a településrész természetes és épített környezetének védelme megvalósuljon, valamint a vállalkozások és befektetők, valamint a lakosság számára vonzó, ugyanakkor környezetileg fenntartható települési környezet kerüljön kialakításra.

Projektelemelek:

1. Dr. László Elek Lktp-i Záportároló kapacitásának és a vonzáskörzetének, a vízgyűjtőjének fejlesztése több csapadékvíz-csatorna bekötésével, átkötésével tervezett

Érintett utcák: Könd u. és a Piac tér, Bajnok u., Kórház u. átkötések, Lakótelepi csatorna bekötések, vízkormányzás.

2. Szulalaposi csatorna, CS-1-0 földmedrű szakaszának burkolása szikkasztó lyukakkal kialakított vb. elemekkel, szakaszokkal a csapadékvíz helybentartása, szikkasztása, ugyanakkor a fölös, káros vizek elvezetése tervezett a Bajcsy Zs. u. – Nyárfa u. között.

3. Keleti övárók, CS-2-0 földmedrű szakaszának burkolása szikkasztó lyukakkal kialakított vb. elemekkel, szakaszokkal a csapadékvíz helybentartása, szikkasztása, ugyanakkor a fölös, káros vizek elvezetése tervezett a Liliom u. – Székely u. között.

4. Csengeri utca nyílt, nagyszelvényű, földmedrű szakaszának szikkasztásra alkalmas műszaki megoldással zártszelvényű átépítését terveztük /Balesetveszélyes, besúvadt, széles, mélyebb szakaszok, kétoldali szükséges/ a Rákóczi F. u. – Szentesi út között.

5. Zombai u., Csendes u. csapadékosabb, kritikusabb időszakban vízelöntéses és a meglévő földmedrű csapadékvíz-csatornák, szikkasztóárkok felújítása, átépítése szükséges bekötve az Eötvös utca meglévő zárt, lefedett csatornájába.

- Zombai u.,

- Csendes u./Zombai u.- Oláh I. u. között/.

Projekt tervezett bekerülési költsége: bruttó 480.999.240,- Ft

➤ **TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BS1-2022-00076 Mikolay-kert megújítása, közösségi funkciók kialakítása**

A helyi és a vármegyei általános célok között szerepel a zöldítési és faültetési program, emellett a természetes környezet megőrzése, védelme. A város belterületén az egyetlen igazi park a belterület legnagyobb összefüggő zöldfelületét képviselő Mikolay-kert. Revitalizálása egyrészt az itt lévő, részben őshonos növényzet védelmét, részben a terület szellemiségéhez illő, méltó környezet kialakítását jelenti a pihenni és kikapcsolódni vágyóknak, akként megfogalmazva mindezt, ami által nem csak a szigorúan vett szűk területre fókuszáljon, hanem a tágabban vett környezetre is fejlesztőleg hasson.

A három ingatlant (Mikolay-kert parkja és a mellette található két sportcélú ingatlan) szerves egésként kezelő fejlesztés során tervezett funkciók révén a terület a város vérkeringésébe is újra be tud kapcsolódni, a közösségi élet egyik fő színterévé válhat. Mindezek mellett a projekt törekszik arra, hogy a természetes és a telepített aktív közeg harmonikusan összeolvadhasson, különös tekintettel arra, hogy a zöld övezet ne sérüljön.

A projekt keretében kialakításra, és fejlesztésre kerülő rekreációs terek és zöldterületek egy olyan környezetet fognak eredményezni, ahol lehetőség nyílik kulturális és sporttevékenységek megvalósítására és egyben hozzájárul a város zöldebbé tételéhez. A kialakításra és fejlesztésre kerülő közösségi terek olyan találkozópontra funkciókat tölthetnek be a településen élők számára, ahol közelebb kerülhetnek egymáshoz, így a projekt hozzájárulhat egy felkészültebb, összetartóbb, értékekre nyitottabb társadalom kialakításához.

Az Orosháza belterületén található Mikolay-kert több mint 100 éve közparkként funkcionál, amely funkciót tovább erősítenék, régi fényébe emelhetnék a tervezett fejlesztések. A parkban a sétányok megújítása, új útvonalak kialakítása, 12+1 db parkoló, játszótér bővítés kerül megvalósításra. A közvilágítás megújításra kerül, valamint új utcabútorokat helyezünk el.

A parkolók felületéhez kapcsolódóan a csapadékvíz összegyűjtésre és a környezetében található növényállomány öntözésére kerül felhasználásra.

Kialakításra kerül egy új DOTTO forduló állomás, a területet ezzel is bekapcsolva a városi szövetbe.

A Mikolay-kertet keletről határoló Mátrai Stadion jelentős sportfunkciót tölt be a város életében. Rendszeresen használták a futópályát a sportolni vágyók. Ennek állapota jelentősen leromlott. A pályázat részét képezi a meglévő salakburkolat felújítása.

Szintén ezen ingatlanon kerül elhelyezésre egy új épület, amely mindhárom területről elérhetővé válik: egyik funkciója vizesblokk helyiség férfi és női és akadálymentes mosdóval, pelenkázóval, valamint egy vendéglátóegység kávézó-büfé-bár funkcióval. Utóbbi létesítményhez eszközbeszerzés is párosul.

A Mikolay-kertet délről határoló ingatlan korábban a Mátrai Stadion részeként volt nyilvántartva, azonban ma önálló területként funkcionál, egy részén extrém kerékpáros park található. Ez a kerékpáros egység megmarad, de a területen belül áthelyezésre kerül egyéb pályázati forrásból. Ezen

tevékenység nem képezi a jelen pályázat részét. Az ingatlan további, hasznosítható részein sportfelületek kerülnek kialakításra, terveink szerint 2 db kisméretű futballpálya/kézilabdapálya, 1 db tenispálya, 1db kosár-röplabdapálya és rugófal funkciók kapnak helyet. Kialakításra kerül 18+1 db parkoló, kutyafuttató kis- és nagytestű kutyák számára.

A teljes területen elhelyezésre kerülnek térfigyelő kamerák, valamint wifi jeladók is.

A három ingatlant egy egységként kívánjuk kezelni és reményeink szerint a lakossági köztudatba is így kerül majd vissza.

Projekt tervezett bekerülési költsége: bruttó 550.000.000,- Ft

➤ **TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BS1-2022-00079 Orosháza - Kardoskút összekötő kerékpárút építése**

A projekt célja, hogy olyan, a fenntartható közlekedés feltételeit megteremtő és erősítő településközi és településkörnyéki közlekedésfejlesztési intézkedés valósuljon meg, mely hozzájárul az éghajlatváltozás mérsékléséhez, a szén-dioxid kibocsátás csökkentéséhez, az élhető városi és települési környezet kialakulásához. A beruházás eredményeként a fenntartható közlekedési módok előnyben részesülnek, és a projekt eredményeként egyetlen fenntartható közlekedési mód sem kerül hátrányosabb helyzetbe a fejlesztést követően a beruházást megelőző állapothoz viszonyítva. A projekt megvalósításával Orosháza - Kardoskút között olyan településeket összekötő kerékpáros útvonal létesül, amely a települések között megszakítás nélküli, folytatólagos kerékpárforgalmi hálózatot, útvonalat alakít ki. Jelen projekt konzorciumban valósul meg, Kardoskút Község Önkormányzatával közösen.

A projekt műszaki tartalma:

Orosháza Város és Kardoskút Község is szeretné megvalósítani a 4427. jelű Orosháza – Tótkomlós – Mezőhegyes összekötő út mentén a két település közötti szakaszon a kerékpárosok leválasztását az állami út burkolatáról. A kerékpárosoknak a meglévő közúti és a kerékpáros forgalom függvényében az önálló vonalvezetésű kerékpárút építése a megfelelő kerékpárforgalmi létesítmény.

A kezdőszelvény csatlakozik az Orosháza Bogárzó Lóversenypálya előtti meglévő kerékpárúthoz.
A végszelvény csatlakozik Kardoskút Muskátli sor meglévő kerékpárúthoz.

A tervezett kerékpárút hossza: 4620 m.

Kerékpárforgalmi létesítmény útfenntartó gép beszerzése keretében 2 db hidrosztatikus váltós kommunális traktort kívánunk beszerezni a projekt keretein belül karos szárzúzó, hótoló és sószóró adapterekkel.

Projekt tervezett bekerülési költsége: bruttó 754.000.000,- Ft

➤ **TOP_PLUSZ-1.2.3-21-BS1-2022-00043 Belterületi utak fejlesztése Orosházán**

A jelen projekt célja az önkormányzat tulajdonában álló belterületi gyűjtőút (Rákóczi utca egy szakaszának) felújítása a településközpont jobb megközelíthetősége érdekében, továbbá közlekedésbiztonsági célú fejlesztés megvalósítása körforgalmi csomópont kialakításával az alábbiak szerint.

Az Orosháza, Rákóczi út - Deák F. utca - Széchenyi tér - Előd utca körforgalmú csomópont kialakítása, valamint a Rákóczi út burkolatának felújítása a Táncsics utca és Tass utca között.

A projekt által felújításra kerülő belterületi utak összhossza hozzávetőleg 700 m. Felújításra kerül 70 db parkoló, 1 db autóbuszöböl, továbbá 69 m hosszan a beruházással érintett kerékpárút is.

A megvalósítás következtében biztonságosabbá válik a Deák F. u. – Rákóczi út kereszteződésében a kerékpáros áthaladás, valamint gyorsabbá és biztonságosabbá válik ugyanitt az autós közlekedés is.

A tervezett körforgalom és a felújítandó útszakaszok alatt a szükséges közműcserére, felújításra vagy kiváltásra is sor kerül.

Projekt tervezett bekerülési költsége: bruttó 455.000.000,- Ft

➤ **RRF-REP-1.1.2-24-2024-00197 Bölcsőde fejlesztése Orosházán – 28 férőhelyes új bölcsőde kialakítása**

Jelenleg Orosháza városában 2 önkormányzati fenntartású bölcsőde működik, az Egységes Szociális Központ keretein belül. A Kisharang Bölcsőde 1976-ban nyitotta meg kapuit és jelenleg 76 férőhellyel működik 7 csoportos bölcsődeként, míg a Bóbita bölcsőde 2020.-ban nyílt meg és 2 csoportban 24 kisgyermek ellátását biztosítja. Mindkét bölcsőde a belvárosban működik.

A jelen projekt fő célja a település bölcsődei ellátásának bővítése, új bölcsődei épület építése révén. Az Orosháza Város Önkormányzat által kiválasztott önkormányzati tulajdonban lévő beépítetlen telek a Szőlő városrészben található, vonzáskörzetében egyaránt található kertvárosi övezet és lakótelep, valamint óvoda és általános iskola. Így tehát a kisgyermekes családok igényeit 0-14 éves korig ki tudnák elégíteni a nevelési és oktatási intézmények ezen környéken.

A 2 csoportszobából álló összesen 28 férőhelyesre tervezett bölcsőde létrehozására mind a lakosság, mind a bölcsődék jelezték az igényt az önkormányzat felé, mivel az elmúlt két évben jelentősen megnőtt a bölcsődei ellátást kérelmezők száma a városban.

Orosháza város új bölcsődéjének kialakításával, a férőhelyszám bővítésével 100 főről, 128 főre növekszik az igénybevevő gyermekek száma. Ez több mint 20%-os kapacitásfejlesztést jelent városi szinten és terveink szerint lefedi az elmúlt években keletkező valós többletigényt a családok részéről.

Projekt tervezett bekerülési költsége: bruttó 420.000.000,- Ft

➤ **TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BS1-2024-00056 Orosháza-Gyopárosfürdő Gyógy-, Park- és Élményfürdő energetikai korszerűsítése**

Projekt célja: A tervezett energetikai beruházások hozzájárulnak a fürdő primerenergia-fogyasztásának, valamint az ÜHG-kibocsátásának csökkentéséhez. A pályázat keretében a Pályázó Orosházi Városüzemeltetési és Szolgáltató Zrt. tulajdonban lévő Orosháza-Gyopárosfürdő Gyógy-, Park- és Élményfürdő energetikai korszerűsítése valósulhat meg.

A projekt szakmai-műszaki tartalmának bemutatása:

1) Nyílászáró csere az élményfürdő épületében.

2) Az élményfürdő légtechnikai rendszerének energetikai szempontú korszerűsítése 3) Új termálvízkút létesítése előirányozottan 700 m talpmélységgel.

4) A geotermikus rendszer termál kútjainak felújítása, kúttechnológiai fejlesztése A meglévő geotermikus rendszer felújítása és korszerűsítése növeli annak hatékonyságát és megbízhatóságát. A felújított visszasajtoló kúttechnológia lehetővé teszi a termálvíz optimális kihasználását és a rendszer fenntarthatóbb és hosszútávú működését.

5) A T-2 és T-3 jelű gyógyvizes termálkutak kúttechnológiai fejlesztése

6) Gyógyvizes termálkutak hőtartalmának energetikai hasznosítása: A gyógyvizes termálkutak hőtartalmának energetikai hasznosítása lehetővé teszi a termálvíz hőenergiájának hatékony felhasználását, például hidegvizes medencék hőtartási céljára, ezáltal csökkennek a fürdő üzemeltetési költségei és csökkenthető a környezeti terhelés.

Projekt tervezett bekerülési költsége: nettó 727.607.362,- Ft

➤ **TOP_PLUSZ-3.3.2-21 Helyi egészségügyi- és szociális infrastruktúra fejlesztése felhívás keretében szociális infrastruktúra fejlesztése**

A jelen gazdaságfejlesztési koncepció kialakításának ideje alatt megjelent felhívás keretében lehetőség nyílik szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások feltételeinek javítására, kialakítására.

Az Önkormányzat szándékai szerint a Dózsa György utcán található régi könyvtár épületének felújításával és átalakításával tervezi a kistérségi családsegítő és gyermekjóléti szolgálat ellátási helyszínét színvonalas körülmények között biztosítani.

A konkrét pályázati tartalom jelenleg kidolgozás alatt áll.

A projekt tervezett bekerülési költsége: bruttó 634.700.000,- Ft

2. Szociálpolitika és egészségügy

2.1 Demográfiai mutatók

A lakosságszám alakulása (2019–2024)

Orosháza lakossága 2024. évi adatok alapján 26.605 fő volt, ez a szám folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. A lakosság száma fokozatosan mérséklődik: 2019 és 2024. év között összesen 1.739 fővel, azaz ~6,13%-kal. A csökkenés üteme egyenletesnek mondható, évről évre kb. 300–400 fővel apad a népesség.

Az öregségi mutató, ami 100 fő 0-14 évesre jutó 60 év felettiek számát mutatja, ez a szám 2019-2024. év között drasztikusan, 195,03%-ra nőtt. A népességmegtartás, mint az egyik fő cél, csak úgy valósulhat meg, ha 2021-2027-es programozási időszakban megtörténik Orosháza város hosszú távú gazdasági fejlesztése, a munkahelyteremtő beruházások megvalósításával.

A várost lassan fogyó lakosságszám jellemzi. Oka részben az elvándorlás és bevándorlás különbözetéből adódó veszteség, továbbá, részben a természetes fogyás, miszerint a halálozások meghaladják az élve születések számát. Az alábbi táblázatok adatai ezt támasztják alá.

Lakosságszámában a legnagyobb arányú csökkenés (-8.9%) a gyermek- és fiatakorúaknál figyelhető meg. Ugyanakkor a munkaképes korúak (19–62 év) száma is csökkenő tendenciát mutat.

A 62 év feletti korosztály csökkenése mérsékeltebb, arányuk a népességben belül viszont növekszik (2019: 25,49% → 2024: 26,35%).

Korcsoporthoz szerinti megoszlás a teljes lakosság számához viszonyítva:

- Fiatalok (0–29 év): 29.7%
- Középkorúak (30–59 év): 37.4%
- Idősek (60+ év): 32.9%

A korcsoportokra lebontott részletes demográfiai elemzés adatai kulcsfontosságúak a városi fejlesztések célzott megtervezéséhez, a város társadalmi szerkezetének, jövőbeli népesedési folyamataira adott válaszainak, valamint gazdasági és szociálpolitikai beavatkozásainak megalapozásához.

Megfigyelhető főbb demográfiai trendek

A város lakossága öregszik, a gyermek- és fiatal népesség aránya csökken, miközben az idősek aránya nő;

- A 60 év felettiek aránya magas és növekvő tendenciát mutat.
- Az életkor előrehaladtával a férfiak aránya meredeken csökken.
- A 90+ évesek körében háromszor annyi nő él, mint férfi.
- Folyamatos a népességcsökkenés és a népesség elöregedése, valamint a fiatal korosztályok csökkenése.
- Női túlsúly, különösen időskorban.
- Házasságkötések arányának visszaesése, elváltak arányának növekedése.

Az Önkormányzat a rendelkezésre álló eszközökkel igyekszik változtatni a negatív demográfiai mutatókon, miközben arra törekszik, hogy minél inkább megnövelje az idősek életkorát – lehetőleg egészségben – a számukra szükséges feltételek biztosításával.

A generációk egyensúlyának megteremtése érdekében gyermek- és családbarát intézkedésekkel és szolgáltatásokkal emeli a város vonzerejét a fiatalok számára. 2016. évben bekerült az életkezdesi támogatás a pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról szóló rendeletbe, amely segítséget nyújt a gyermekvállalás kezdeti szakaszában. 2016. évtől az Önkormányzat életkezdesi támogatást nyújt azon újszülötteknek, akiknek anyakönyvezése időpontjában Orosházán bejelentett lakóhelyük van.

Orosháza városában és Békés vármegyében is a népesség száma folyamatosan csökken, melyben az elvándorlás mellett szerepet játszik az elöregedés is.

A város demográfiai szerkezete három fő korcsoport köré rendeződik, amelyek mindegyike különböző szerepet tölt be a társadalmi, gazdasági és munkaerőpiaci folyamatokban. A jelenlegi népességszerkezet átgondolt, célzott várospolitikai beavatkozásokat igényel a fenntartható fejlődés biztosítása érdekében.

1) Fiatalabb korosztályok (0–29 év):

A város lakosságának mintegy egynegyedét a 0–29 évesek teszik ki, ami kedvező demográfiai alapot teremt a jövőbeni munkaerő-utánpótlás és társadalmi megújulás szempontjából. A 0–14 éves gyermekkorú népesség száma viszonylag stabil, ami megerősíti az alapfokú oktatási és nevelési intézmények hosszú távú fenntartásának és fejlesztésének szükségességét. E korosztály esetében az

intézményi infrastruktúra kapacitás- és minőségfejlesztése elengedhetetlen a lakosságmegtartó képesség erősítése érdekében.

A fiatal felnőtt lakosság (15–29 év) körében enyhe férfitöbblet tapasztalható, ami a jövőbeli munkaerőpiaci aktivitás és lakhatási igények fokozódására utalhat. Ez a szegmens már megkezdte gazdasági beágyazódását, ugyanakkor életkezdesi támogatásra, pályakezdesi lehetőségekre és helyi kötődést erősítő programokra van szüksége.

A 20–29 évesek jelenléte különösen fontos abból a szempontból, hogy ők jelentik a város jövőbeli gazdasági és társadalmi motorját. Ennek megfelelően célszerű célzott intézkedéseket bevezetni számukra – például lakhatási támogatások, vállalkozásindítási ösztönzők, valamint a kulturális és közösségi életbe való bekapcsolódást segítő infrastruktúra biztosítása révén.

A fiatalok arányának megtartása és lehetőség szerinti növelése stratégiai célként kezelendő, mivel ez a korosztály határozza meg a város hosszú távú dinamizmusát és fenntartható fejlődését.

2) Középkorú korosztályok (30-59 év):

A középkorúak, akik a város teljes lakosságának közel 38 %-át teszik ki, alkotják a társadalom legaktívabb és legnagyobb gazdasági súlyú rétegét. Kulcsszerepük van a munkaerőpiac fenntartásában, a helyi gazdaság dinamizálásában, valamint a városi szolgáltatások és adóbevételek stabilizálásában. A 35-49 éves csoport kifejezetten magas foglalkoztatottsági rátával és jövedelemtermelő képességgel bír, így nélkülözhetetlen a város fenntartható fejlődése szempontjából.

A 30-44 éves korosztályra a családalapítás, lakhatási igények és szakmai előrelépés jellemző, ezért megtartásukhoz és helyi beágyazottságuk erősítéséhez célzott lakhatási, nevelési és karriertámogató intézkedések szükségesek. Ez a réteg a jövő középosztályának gerincét alkotja.

A 45-54 éves korcsoport létszáma kiemelkedő, ami a jelenlegi gazdasági struktúra szilárd alapját képezi, ugyanakkor már láthatóvá válik az évtizedeken belül bekövetkező nyugdíjba vonulások hatása is. Ez fokozott figyelmet igényel a munkaerő-utánpótlás és szaktudás-megőrzés szempontjából. A 45-59 éveseknél kiemelt jelentősége van a munkaképesség megőrzésének, a folyamatos szakmai fejlődés támogatásának, valamint az egészségmegőrző és mentorprogramok elindításának, amelyek elősegíthetik a tapasztalatok átadását a fiatalabb generációk számára.

A nemek arányának viszonylagos kiegyensúlyozottsága a társadalmi stabilitás és családszerkezeti egyensúly szempontjából is kedvező, ami szintén a városi gazdasági és közösségi folyamatok kiegyensúlyozott működéséhez járul hozzá.

3) Idős korosztályok (60+ év):

A nemi összetétel markáns átrendeződése figyelhető meg ebben a korosztályban: a nők aránya különösen 75 év felett válik dominánssá. Ez biológiai különbségek mellett társadalmi és életmódbeli tényezőkre is visszavezethető, és közvetlenül hat az ellátórendszerek terheltségére. A női többség következtében az egyedül élő idősök – különösen az idős nők – esetében fokozott szociális támogatási és gondozási igény jelentkezik.

A népesség szerkezetének idősödése komplex kihívások elé állítja a várost. Növekvő szükség mutatkozik hosszú távú gondozási kapacitások bővítésére, ideértve az otthoni ápolást, a bentlakásos intézményi férőhelyek fejlesztését, valamint a megelőző egészségügyi szolgáltatások rendszerének erősítését. Az „idősbarát város” koncepció gyakorlati megvalósítása – az akadálymentes közlekedéstől a közösségi infrastruktúra fejlesztéséig – nem halogatható, hiszen közvetlenül befolyásolja az idősök életminőségét és társadalmi integrációját.

Ez a korcsoport nem csupán szociális ellátási szempontból igényel kiemelt figyelmet, hanem fontos szerepet játszik a város közösségi kohéziójában is, amely megfelelő szakpolitikai beavatkozásokkal hosszú távon is fenntarthatóvá tehető.

Lehetséges következmények:

- Munkaerőhiány – a munkaképes korúak számának csökkenése már középtávon is éreztetheti hatását.
- Népességfogyás és elvándorlás – főként fiatalok körében valószínűsíthető, ami gazdasági visszaeséshez vezethet.
- Fokozódó időskori szociális ellátásigény – nő az egészségügyi és szociális szolgáltatások iránti kereslet.
- Fenntarthatósági kihívások – csökkenő adóalap, csökkenő tanulólétszám, előregedő infrastruktúra.

A munkaerőhiány már középtávon is komoly problémát jelenthet, mivel a munkaképes korú népesség száma folyamatosan csökken. Ezzel párhuzamosan a népességfogyás és a fiatalok

elvándorlása is fokozódhat, ami gazdasági visszaeséshez vezethet. Az idősödő társadalom miatt egyre nagyobb lesz az igény az egészségügyi és szociális ellátások iránt, ami további terhet ró az állami rendszerekre. Mindezek következményeként fenntarthatósági kihívásokkal is szembe kell nézni, hiszen a csökkenő adóalap, a kevesebb tanuló, valamint az előregedő infrastruktúra hosszú távon komolyan veszélyeztetheti a társadalom működését.

Orosháza lakossága 2024. év végén egy erősen előregedő trendet mutat, ahol az idős korosztályok, különösen a 65 év feletti nők száma növekszik.

A jövőben az idős nők arányának további növekedése várható, ami még inkább kihívást jelenthet a helyi szociális és egészségügyi ellátórendszer számára. Mivel az idősebb nők többnyire egyedül élnek, így gyakrabban lehet szükségük gondozásra és támogatásra. Míg a férfiak esetében az egyedül élés és a társadalmi elszigeteltség jelentkezhet erősebben, amelynek megoldása szintén helyi szinten kezelendő.

Természetesen ezek a demográfiai tendenciák nemcsak Orosháza városra jellemzőek, hanem az egész országra egyaránt. Ennek oka az, hogy a társadalom idősödése két, egymást erősítő tendencia eredményeként jelenik meg. Egyrészt a csökkenő születési arány, másrészt pedig a születéskor várható élettartam növekedése miatt idősödik fokozatosan a társadalom.

Orosháza Város Önkormányzata számára az ilyen demográfiai változások figyelembevételével kulcsfontosságú, hogy a helyi közszolgáltatásokat és a helyi idősügyi politikát az aktív idős kor elősegítésére és az előregedő társadalom szükségleteire szabja.

2.2 Képzettség

Orosháza lakosságának iskolai végzettsége 2011 és 2022 között egyértelmű javulást mutat. A népszámlálási adatok alapján jelentősen visszaesett azok aránya, akik legfeljebb az általános iskola 8. évfolyamát vagy annál kevesebbet végeztek el. Ezzel párhuzamosan növekedett azoknak a száma, akik középfokú végzettséget – különösen érettségit – szereztek, valamint számottevően emelkedett a felsőfokú végzettséggel (egyetemi, főiskolai diplomával) rendelkezők aránya is. A szakmunkás végzettségűek aránya továbbra is jelentős maradt, azonban nem mutat növekedést, inkább stabilizálódott. Mindez arra utal, hogy Orosháza lakossága fokozatosan egyre magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik, ami hosszú távon kedvezően befolyásolhatja a város gazdasági fejlődését, a helyi munkaerőpiac szerkezetét és általánosságban az ott élők életminőségét is.

2.3 Foglalkoztatottság

A foglalkoztatás javításával egyértelműen javul az életminőség, ezért más városokhoz hasonlóan a foglalkoztatottság arányának és kiegyensúlyozottságának javítása, kiemelten az alacsonyabb végzettségűek körében prioritás.

Területi jellemzők, összetétel adatok

A gazdaságfejlesztési program megalapozásához elengedhetetlen a munkaerőpiaci helyzet részletes, területileg differenciált elemzése. A foglalkoztatási mutatók vizsgálata – különös tekintettel a foglalkoztatási rátára, a munkanélküliségi rátára, valamint a nyilvántartott álláskeresők számára és arányára – lehetőséget nyújt a térség gazdasági állapotának, munkaerőpiaci struktúrájának, valamint fejlesztési irányainak azonosítására.

A vármegyei szintű adatok alapján feltérképezhetők a munkaerőpiacot hosszabb távon érintő, strukturális jellegű kihívások, például a gazdaságilag aktív népesség csökkenése, az elvándorlás következményei, valamint az alacsony aktivitási rátával jellemezhető térségek jelenléte. Emellett a megyei átlagok segítségével azonosíthatók azok a térségi trendek, amelyek hosszú távon meghatározhatják a foglalkoztatási és gazdasági potenciált.

Ugyanakkor a helyi, városi szintű adatok – különösen az Orosházára vonatkozó statisztikai mutatók – lehetőséget kínálnak gyorsan reagáló, célzott fejlesztéspolitikai beavatkozások megalapozására. A város esetében részletesebben vizsgálható a munkaerőpiaci kereslet és kínálat viszonya, a munkahelyteremtési potenciál, valamint a közlekedési és gazdasági infrastruktúra szerepe a foglalkoztatottság alakulásában.

A járási szintű különbségek – különösen a nyilvántartott álláskeresők arányát tekintve – szintén kiemelten fontosak, mivel jelentős heterogenitást mutathatnak a vármegyén belül, és hatékony alapot szolgáltatnak a munkaerőpiaci eszközök térségi finomhangolásához.

A következőkben részletes bemutatásra kerülnek a foglalkoztatási ráta és munkanélküliségi ráta alakulása vármegyei szinten, a nyilvántartott álláskeresők száma és aránya Békés vármegyei, járási és orosházi szinten, valamint ezek időbeli változásai, összefüggései és fejlesztéspolitikai következményei.

Munkanélküliségi ráta

A munkanélküliségi rátát a munkanélküliek számának, valamint a gazdaságilag aktívak számának hányadosa adja meg százalékos formában. Mind a regisztrált, mind a munkaerő-felmérésből származó adatokból számítható a munkanélküliségi ráta.

Mind Békés vármegyében, mind a Dél-Alföldi Régióban nőtt a munkanélküliségi ráta 2019 és 2024. között: Békés vármegyében: +0,47 %, a Dél-Alföldi Régióban: +1,42 %-al.

Ez a tendencia arra utal, hogy az elmúlt öt évben általános romlás következett be a térség foglalkoztatási helyzetében – valószínűleg külső gazdasági tényezők, mint például a COVID-19 járvány, inflációs nyomás, energiaválság vagy nemzetközi gazdasági lassulás hatására.

2019. évben Békés vármegye munkanélküliségi rátája 2,23 százalékkal volt magasabb a régiós átlagnál. 2024. évre ez a különbség 1,28 százalékra csökkent.

Ez azt mutatja, hogy Békés vármegye relatív helyzete javult a régión belül, még ha abszolút értelemben nem is lett jobb a foglalkoztatási helyzet.

Bár a különbség csökkent, Békés vármegye munkanélküliségi rátája továbbra is a régiós átlag felett van, és 2024. évben is meghaladja a 6 %-ot, ami magas értéknek számít országos viszonylatban. Ez azt jelzi, hogy a térség még mindig gazdaságilag sérülékeny.

Az adatok alapján megállítható, hogy a tartós problémák azonban továbbra is fennállnak: a régiós átlagnál magasabb munkanélküliség Békés vármegyében szerkezeti gondokat (pl. alacsony beruházási aktivitás, kevés versenyképes ágazat, elvándorlás) jelez.

Gazdaságfejlesztési vonatkozásában kiemelt figyelmet kell fordítani a hosszú távú munkahelyteremtésre, a szakképzés fejlesztésére és a fiatalok helyben tartására.

Foglalkoztatási ráta

A foglalkozási ráta vagy más néven foglalkoztatási ráta a 16 és 64 év közötti korosztályban foglalkoztatottak és az azonos korosztályba tartozó teljes népesség (munkaképes népesség) hányadosát méri. A foglalkoztatási arány a foglalkoztatottaknak a népességhez viszonyított aránya, ami az adott gazdaság munkaerőpiacának fontos jelzőszáma.

A 2019–2022 közötti adatok azt mutatják, hogy a Dél-Alföldi Régióban nőtt a foglalkoztatási ráta, míg Békés vármegye relatíve visszalépett. Ez az eltérő pálya figyelmeztető jel arra, hogy térségi szinten differenciált beavatkozásokra van szükség a munkaerőpiac élénkítése érdekében. A

gazdaságfejlesztési programban Békés vármegye külön kezelést igényel a régióhoz való felzárkózás elősegítése érdekében.

Nyilvántartott álláskeresők száma

A nyilvántartott álláskeresők száma járásonként eltérő nagyságrendet mutat. A vármegyén belül 2025. május hónapban is a vármegye székhelyén, a Békéscsabai járásban volt ez a legmagasabb, ahol 2101 fő szerepelt a regiszterben.

Ezzel a létszámmal e térség a vármegyében nyilvántartottak 21%-át teszi ki.

A nyilvántartott álláskeresők abszolút száma a gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva az álláskeresők arányát mutatja.

Az alábbi SWOT-elemzés Békés vármegye – Orosházi járás és Orosháza város foglalkoztatási helyzetét foglalja össze, a munkanélküliségi ráta, foglalkoztatási ráta és a nyilvántartott álláskeresők aránya alapján:

SWOT elemzés			
	Békés vármegye	Orosházi járás	Orosháza város
Erősségek	- Mezőgazdasági és ipari munkahelyek jelenléte - Földrajzi elhelyezkedés a határ közelében - Helyi képző intézmények támogatása	- Nagyobb városi központ (Orosháza) munkaerőpiaci koncentrációval - Ipari és szolgáltatási szektor jelenléte - Alacsonyabb munkanélküliségi ráta a járás többi részéhez képest	- Stabil, viszonylag alacsony álláskeresői létszám - Városi infrastruktúra és közszolgáltatások - Munkaerőpiaci aktivitás növekedése (pl. foglalkoztatási ráta emelkedése)
Gyengeségek	- Magas munkanélküliségi ráta több járásban (pl. Sarkad, Mezőkovácsháza) - Alacsony foglalkoztatási ráta országos összehasonlításban - Strukturális munkaerőpiaci problémák	- Az álláskeresők száma növekedése 2024-ről 2025-re - Munkaerőpiaci szegmentáció, falvakban magasabb munkanélküliség - Korlátozott munkahelyi kínálat egyes szektorokban	- Növekvő nyilvántartott álláskeresők száma 2024 májusához képest (1169-ről 1153-ra csökkenés 2025 májusra) - Elvándorlás veszélye, fiatalok körében kereslet alacsonyabb - Gazdasági diverzifikáció hiánya

	(alacsony képzettség, elvándorlás)		
Lehetőségek	- Regionális fejlesztési programok támogatása - Új ipari beruházások, vállalkozásfejlesztés - Képzési és átképzési programok a munkaerőpiac igényeihez igazítva	- Ipari parkok fejlesztése Orosháza környékén - Közlekedési és infrastruktúra fejlesztések javíthatják az ingázási lehetőségeket - Fiatalok munkaerőpiacra való bevonásának ösztönzése	- Városi szolgáltatások és vállalkozói ökoszisztéma fejlesztése - Munkaerőpiaci programok a hátrányos helyzetű csoportok számára - Innovatív foglalkoztatási formák (pl. távmunka, részmunkaidő) bevezetése
Veszélyek	- Tovább növekvő munkanélküliség bizonyos járásokban - Demográfiai elöregedés, fiatalok elvándorlása - Gazdasági stagnálás, befektetések hiánya	- A járás munkanélküliségi rátájának esetleges további romlása - Munkanélküliek hosszú távú inaktivitása - Képzett munkaerő hiánya, vállalkozások elvándorlása	- Helyi gazdasági egyensúly felborulása - Növekvő verseny a munkahelyekért - Közzolgáltatások túlterheltsége vagy fejlesztésének elmaradása

Orosháza Város Önkormányzatának több lehetőség áll rendelkezésére a munkanélküliség csökkentésére. Orosháza minden olyan lehetőséggel maximális módon él és kíván élni a jövőben is, amelyekkel az álláskeresőket olyan foglalkoztatási programokba vonja be, amelyek a várost gyarapítják és hasznos, értékteremtő feladatokat biztosítanak. Ennek érdekében az Önkormányzat szorosan együttműködik a Békés Vármegyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályával, és minden elérhető eszközt igyekszik figyelembe venni és hasznosítani e cél elérése érdekében. Az Önkormányzat elkötelezett amellett, hogy a foglalkoztatáspolitikai programokat – különös tekintettel a közfoglalkoztatás különböző formáira – a helyi munkaerőpiaci viszonyokhoz igazítva, a lehető leghatékonyabban alkalmazza, ezzel is támogatva a hátrányos helyzetű álláskeresőket munkaerőpiacra történő visszaintegrálását.

Az Önkormányzat 2019. évben is eredményesen pályázott Járási Startmunka programokra, továbbá országos és hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programokra.

A Start munkaprogramok keretében megvalósuló közfoglalkoztatás fontos és sokrétű szerepet tölt be Orosháza Város Önkormányzatának társadalmi és gazdasági tevékenységében. Az elmúlt évek adatai alapján kirajzolódó trendek nem csupán statisztikai mutatók, hanem jól tükrözik a helyi

közösség munkaerőpiaci helyzetét, szociális viszonyait, valamint az önkormányzat hosszú távú szándékait és felelősségvállalását.

A közfoglalkoztatás alanyai azok az aktív korúak ellátásában részesülő személyek voltak, akik foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak és foglalkozás-egészségügyi szempontból a napi munkavégzésre alkalmasnak bizonyultak. Foglalkoztatásukkal az Önkormányzat a regisztrált munkanélküliek számát jelentősen csökkenteni tudta, és segélyezésük helyett bevonta őket a rendszeres közhasznú munkavégzésbe.

Ezen közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően a szociális segélyezésben részesülők nagy hányadát sikerült olyan értékteremtő foglalkoztatáshoz juttatni, amelyek egyrészt jóval magasabb bért biztosítanak a segélynél, másrészt a munkanélküliség által sújtott emberek újra tevékenyek lehetnek és az általuk elvégzett munka láthatóan gyarapítja a várost. A közfoglalkoztatás célja volt és kell, hogy továbbra is maradjon: minél több, napi rendszeres munkavégzésre kész és képes segélyezett számára a segély helyett a lényegesen méltóbb bérjövödelem megszerzéséhez lehetőséget nyújtani, módot adni a nyílt munkaerőpiacon sikeres álláskereséshez szükséges kompetenciák, munkatapasztalatok fenntartásához, illetve megszerzéséhez. A jól szervezett és ellenőrzött közfoglalkoztatás a foglalkoztatási helyek közfeladat ellátásában is jelentős értéket képez.

A közfoglalkoztatási programok lehetőséget biztosítanak az Önkormányzat számára olyan programok végrehajtására, amelyek jelentős segítséget nyújtanak az intézményhálózat működtetésében. Az Önkormányzat és intézményei, partnerei közfoglalkoztatásban elért céljai, eredményei, kedvező tapasztalatai alapján remélhetőleg a vállalkozói szféra tagjai közül is egyre többen kapcsolódnak be a közfoglalkoztatásba a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyek alkalmazása révén. Ez esélyt nyújt a jól teljesítők számára ahhoz, hogy az elsődleges munkaerő piacon munkahelyet találjanak, mely a szociális biztonság megteremtése érdekében elsődleges szempont.

Orosháza Város Önkormányzata a közfoglalkoztatási programokon keresztül komplex módon járul hozzá a helyi társadalmi és gazdasági folyamatok erősítéséhez. E programok elsősorban munkalehetőséget biztosítanak azok számára, akik az elsődleges munkaerőpiacon nehezen tudnak elhelyezkedni – így különösen az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, a tartós munkanélküliek, valamint az idősebb korosztály tagjai számára jelentenek valós alternatívát.

A közfoglalkoztatás nem csupán munkát ad, hanem elősegíti a társadalmi integrációt is: lehetőséget teremt az aktív életmód kialakítására és a közösségi életbe való visszatérésre. Emellett gazdasági szempontból is jelentős hatással bír, hiszen például a mezőgazdasági mintaprogramban előállított termékek gyakran helyben kerülnek felhasználásra vagy értékesítésre, ezáltal csökkentve a külső forrásoktól való függőséget és erősítve a helyi gazdaság önfenntartó képességét.

A programok további pozitívuma, hogy szociális biztonságot nyújtanak a résztvevőknek, hiszen rendszeres jövedelmet biztosítanak számukra. Ez nemcsak az egyéni élethelyzetek stabilizálásához járul hozzá, hanem hosszabb távon mérsékli a szociális ellátórendszerre nehezedő terheket is. Az Önkormányzat tehát a közfoglalkoztatás révén egyszerre kívánja támogatni a munkaerőpiacra való visszajutást, a társadalmi egyensúly fenntartását és a helyi gazdaság élénkítését.

Orosháza Város Önkormányzata következetesen és tudatosan járul hozzá a helyi társadalom megerősítéséhez, a gazdaság élénkítéséhez és a munkaerőpiaci esélyegyenlőség elősegítéséhez. A közfoglalkoztatás nem csupán munka, hanem esély is, az Önkormányzat pedig ennek az esélynek a megteremtésén fáradozik, úgy, mint a múltban és jelenben, úgy a jövőben is.

2.4 Egészségügyi ellátások

Az egészségügyi alapellátás biztosítása önkormányzati feladat. 12 háziorvosi, 5 házi gyermekorvosi és 7 fogorvosi körzetben történik a betegellátás. Az egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma 2024. évben 1565 fő, ami megfelel a magyarországi átlagnak. Az orvosok szükség szerinti pótlása továbbra is megoldásra váró probléma.

Orosháza Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít az egészségügyi alapellátás korszerűsítésére és hosszú távú fenntarthatóságára, mivel az alapellátás a helyi lakosság egészségügyi biztonságának elsődleges pillére. A település demográfiai összetételéből fakadóan – különösen az időskorú lakosság arányának növekedésével – megnövekedett az igény a jól megközelíthető, magas színvonalú és korszerű egészségügyi szolgáltatások iránt. Az Önkormányzat célja, hogy Orosházán az egészségügyi alapellátás hosszú távon is képes legyen megfelelni a lakossági elvárásoknak, különös tekintettel az idősek és a krónikus betegek igényeire. A folyamatos fejlesztések hozzájárulnak az egészségesben eltöltött életévek meghosszabbításához, valamint ahhoz, hogy a város vonzó és biztonságos lakókönyezet maradjon minden generáció számára.

Az elmúlt időszakban az önkormányzat több beruházással is hozzájárult a városi egészségügyi alapellátás infrastrukturális és szakmai fejlesztéséhez:

2019. évben:

Fogorvosi körzet eszközbeszerzés

- Fejlesztés célja és hatása: A fogorvosi eszközök beszerzése közvetlenül hozzájárult Orosháza lakosságának szájhigiénájának megőrzéséhez, valamint az általános fogászati ellátás minőségi és hatékonysági szintjének emeléséhez. Az új, korszerű fogászati eszközök lehetővé teszik a modern fogászati beavatkozások gyorsabb, biztonságosabb és pontosabb elvégzését, ezáltal javítva a betegek ellátásának színvonalát minden korosztályban.

A fejlesztés nemcsak az idősebb lakosság fogászati problémáinak kezelésében jelent előrelépést, hanem támogatja a gyermekek, fiatalok és aktív korúak megelőző szűrését és kezelését is. A szájüregi megbetegedések korai felismerése és kezelése hosszú távon hozzájárul a lakosság általános egészségi állapotának javításához.

A korszerűsített eszközpark révén Orosházán megbízhatóbb, gyorsabb és hatékonyabb fogászati alapellátás valósulhat meg, amely mindenki számára elérhetővé teszi a magas színvonalú szakszerű kezelést és a szájegészség megőrzését.

2020. évben:

Könd u. 80. szám alatti 2 db orvosi rendelő felújítása

- Kivitelezés célja és hatása: Az orvosi rendelők korszerűsítésének elsődleges célja az egészségügyi alapellátás elérhetőségének és minőségének javítása volt Orosháza teljes lakossága számára. A felújítások során kiemelt figyelmet kapott, hogy a lakosság minden csoportja – gyermekek, aktív korú felnőttek és idősek egyaránt – hozzáférjen a biztonságos, korszerű környezetben nyújtott egészségügyi szolgáltatásokhoz. A korszerűsített orvosi rendelők lehetővé teszik az egészségügyi alapellátás hatékonyabb megszervezését, miközben javítják a betegellátás komfortját és gyorsaságát. A modernizált épületekben elhelyezett korszerű orvosi eszközök és berendezések megfelelő környezetet biztosítanak a diagnosztikai és kezelési folyamatokhoz, így minden korosztály számára magasabb szintű ellátás vált elérhetővé.

Emellett a felújítások jelentős mértékben hozzájárultak az orvosi és egészségügyi dolgozók munkakörülményeinek javításához is, mely közvetett módon szintén növeli az ellátás minőségét és hatékonyságát. A modern, jól felszerelt rendelők támogatják a betegközpontú szemléletű gyógyítást és hozzájárulnak a lakosság egészségben eltöltött éveinek növeléséhez Orosháza teljes területén.

10. számú orvosi körzet rendelőjének felújítása, eszközbeszerzése

- Kivitelezés célja és hatása: Az új nyílászárók beépítése mellett megvalósult az épületek külső hőszigetelése. A fűtési rendszer korszerűsítése is megtörtént új kazánok beépítésével, az épület tetejére napelemek kerültek, amelyekkel biztosítható az energia költségek részleges kiváltása. Megújult az épület elektromos hálózata és megoldódott a nyári időszakra vonatkozóan a helyiségek használati hőmérsékletének szabályozása a klímaberendezések felszerelése által. A rendelő projektarányos akadálymentesítése szintén megvalósult, valamint a teljes belső tér – kezelők, várók, mosdók – felújítására is sor került.

Az ellátás színvonalának javítása érdekében megújult a rendelő egészségügyi és informatikai eszközparkja, valamint a váróterem és a vizsgáló helyiség bútorzata.

A fejlesztés eredményeként a létesítmény 2020 tavaszától már új környezetben fogadja a vegyes körzetbe tartozó gyermek és felnőtt pácienseket.

2022. évben:

7. számú orvosi körzet eszközbeszerzése

- Kivitelezés célja és hatása: Az orvosi eszközbeszerzés célja az egészségügyi szolgáltatások minőségének és hatékonyságának fejlesztése volt Orosházán, valamennyi korosztály számára. A korszerű eszközök beszerzése hozzájárult az alapellátás színvonalának emeléséhez, lehetővé téve a pontosabb diagnózist, a gyorsabb vizsgálatokat és a kényelmesebb betegellátást. A modern orvosi eszközpark nemcsak a kezelések hatékonyságát növeli, hanem elősegíti a rendszeres egészségügyi állapotfelmérések elvégzését is, ami különösen fontos a gyermekek, a felnőttek és az idősök szempontjából egyaránt. A fejlesztés révén a lakosság egészségi állapota szélesebb körben és pontosabban nyomon követhető, ezáltal megelőzhetők a súlyosabb egészségügyi problémák, és korai beavatkozásokra is lehetőség nyílik.

Az eszközbeszerzés tehát a lakosság egészségben tartásának és az egészségügyi alapellátás korszerűsítésének kulcsfontosságú eleme, amely mindenki számára biztonságosabb és magasabb színvonalú orvosi szolgáltatásokat tesz elérhetővé Orosházán.

A háziorvosi ellátást kiegészíti a védőnői szolgáltatás. Békés vármegyében a területi és vegyes körzetű védőnők 2023. július 1. napjától a Békés Vármegyei Központi Kórház munkavállalói.

Az alapellátás keretében működik az iskolaorvosi ellátás a házi gyermekorvosok vállalása révén.

Az Orosházi Dr. László Elek Kórház és Rendelőintézet a térség meghatározó egészségügyi intézménye, amely alap- és szakellátási feladatokat lát el Orosháza és vonzáskörzete – mintegy 60–70 ezer lakos – számára. A kórház jelenleg közel 500 főállású munkavállalóval működik, ebből mintegy 70 orvos és 200 egészségügyi szakdolgozó biztosítja a folyamatos betegellátást. Az orvosok szükség szerinti pótlása továbbra is megoldásra váró probléma.

Az Orosházi Kórházban minden szakrendelés elérhető, nem szükséges ezek igénybevétele miatt utazni. Habár a jelenlegi ellátórendszer biztosítja a lakosság egészségi állapotának megőrzését, ettől függetlenül hosszú távon követni szükséges a tudomány fejlődését. A járó- és fekvőbeteg szakellátás bázisa változatlanul az Orosházi Kórház és rendelőintézete, amely 2013. május 1. napján a Magyar Állam tulajdonába került központi döntés alapján, mindazon – elsősorban egészségügyi célt szolgáló - ingatlanokkal együtt, amelyek kórházi ingatlankezelésben voltak. Mindezek miatt a kórház felszereltségének és műszaki állapotának javítása nem városi döntésen alapul.

Orosházán 7 gyógyszertár működik. Orosházán működő 7 gyógyszertár biztosítja a lakosság számára a gyógyszerekhez való gyors és területi lefedettség szempontjából arányos hozzáférést, így támogatva a folyamatos és biztonságos gyógyszerellátást. Emellett a gyógyszertárak egészségügyi tanácsadással, prevenciók információkkal és gyógyászati segédeszközök biztosításával is hozzájárulnak a lakosság egészségtudatosságának növeléséhez.

Az alapellátási orvosi ügyeleti rendszer 2023. évben átalakult. Az új, egységes ügyeleti rendszer fokozatos bevezetése Magyarországon az Országgyűlés által 2022. decemberben elfogadott, egészségügyi alapellátásról szóló törvénynek megfelelően történt. 2023. május 1. napjától betegközpontú rendszerrel (háziorvosi ügyelet és központi sürgősségi alapellátási ügyelet) kerül biztosításra az alapellátási ügyeletet vármegyénkben. Az alapellátási ügyelet a Magyar Mentőszolgálat szervezésében valósul meg.

Az egészségügyi alapellátás biztosítása a települési önkormányzatok kötelező feladata, mely a háziiorvosi ellátáson túl magába foglalja a fogorvosi alapellátást és az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást is.

Az alapellátás 12 háziiorvosi, 5 házi gyermekorvosi és 7 fogorvosi körzetben történik.

A tárgyi feltételek folyamatos megőrzése érdekében jelentős lépés jelentett az elmúlt időszak Önkormányzati beruházásai.

2.5 Szociális intézmények

A szociális ellátás és az esélyegyenlőség növeléséhez kapcsolódó célokat és feladatokat a város két fontos stratégiai dokumentumban (a Helyi Esélyegyenlőség Program, és Orosháza Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója) foglalja össze. 2025. évben felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Program áttekintette az esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen. Vizsgálta a szolgáltatásokhoz, munkaerő-piacához, képzéshez és lakhatáshoz való hozzáférésük alakulását, feltárja az ezeken a területeken jelentkező problémákat. Meghatározta továbbá az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és nevesítette azokat az intézkedéseket, amelyek megvalósítandók az egyenlő bánásmód érdekében a Helyi Esélyegyenlőségi Program lejártának határidejéig.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése értelmében a legalább 2000 lakosú települési önkormányzat a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Orosháza Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióját 2023. évben a 236/2023. (XI.30.) K.t. határozatával fogadta el a Képviselő-testület. Az Szt. meghatározza a koncepció fő tartalmi elemeit, így a dokumentum ezen irányvonal mentén került aktualizálásra. Az Szt. rendelkezéseinek megfelelően az aktualizált koncepció tartalmazza:

- A lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket;
- A szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit;
- Az egyes ellátotti csoportok sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét;

- A város területén működő szociális szolgáltatási rendszer struktúráját, legfontosabb jellemzőit;
- A szolgáltatások iránti igények alakulását, a várakozók számát, korösszetételét, legfontosabb szociális jellemzőit;
- A szolgáltatások iránt jelentkező szükségletek alapján az intézményrendszer korszerűsítésének irányait.

Orosháza Város Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója teljes körű áttekintést ad a város szociális helyzetéről, az egyes ellátási szolgáltatásokról, az intézményhálózatról és annak problémáiról, valamint összefoglalja a szociális és gyermekjóléti rendszer fejlesztésével kapcsolatos célokat és feladatokat. Ez alapján jól körvonalazhatók a városnak a szakterülettel kapcsolatban megfogalmazódó kérdései, legégetőbb problémái és megoldási javaslatai, melyeket az alábbiakban kerültek összefoglalásra.

Mivel a demográfiai tendencia a népesség előregedését mutatja egyre nagyobb igény mutatkozik a bentlakásos és nappali szociális intézményekre. További szempont, hogy a fogyatékkal élők egyre idősebb szüleinek jogos igénye arra vonatkozólag, hogy gyermekeiket biztonságot adó bentlakásos, részükre fenntartott szociális intézményben szeretnék elhelyezni, ha már a szülői házban majd nem tudnak róluk gondoskodni.

A városban 2024. évben is változatlanul az Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központ (a továbbiakban: OVÖ ESZK) volt a vezető intézmény a személyes szociális gondoskodás területén az alapellátásban és egyedüli szerepvállaló az idősek tartós bentlakást nyújtó szociális ellátásban. Az ellátotti szükségletek alakulása a korábbi évekhez hasonló értékeket mutat.

Orosháza szociális és egészségügyi területein az elmúlt öt évben jelentős Önkormányzati felújítások valósultak meg, amelyek a további időszakokban is elengedhetetlenek a szolgáltatások biztosításához. Legfontosabb felújítások:

A felújítások és fejlesztések célja a helyi lakosság számára fenntartott intézmények működésének javítása, az energiahatékonyság növelése, az orvosi, egészségügyi- és szociális szolgáltatások elérhetőségének szélesebb körű biztosítása. A felújítások hatékonyságát az intézmények működésére gyakorolt pozitív hatások, az energia- és költségmegtakarítások, valamint a jobb

életminőség jelzik. Az idősek ellátásában és életkörülményeiben történt előrelépés közvetlenül hozzájárul a városi időspolitika sikeréhez és annak folyamatos fejlesztéséhez.

2.6 Szociálpolitika

A harmonikus városfejlődés érdekében, Orosháza Város Önkormányzata évtizedek óta megkülönböztetett figyelmet fordít jóléti ellátórendszerének fejlesztésére és olyan horizontális elvek érvényesítésére, mint az esélyegyenlőség és az egyenlő hozzáférés biztosítása, a környezeti és társadalmi fenntarthatóság, továbbá a társadalmi kohézió növelése. Így Orosháza Város Önkormányzata kiemelkedő figyelmet fordít a városban élő rászorult személyek, családok megsegítésére, ezzel a város élhetőségét kívánja megteremteni az itt élő valamennyi polgára számára. A szociális ellátásokhoz és szolgáltatásokhoz szükséges pénzügyi feltételeket a mindenkori költségvetési törvény a település adóerő-képességének figyelembevételével és a szociális szolgáltató intézmények feladat-ellátásának arányában biztosítja.

A központi forrásokat a gazdasági versenyszféra helyi szereplőinek befizetéseiből származó önkormányzati saját bevételek egészítik ki, melyek lehetőséget teremtenek a város lakosainak szükségletéhez és igény szintjéhez igazodó szociális és gyermekvédelmi ellátások megszervezésére és biztosítására a vonatkozó hatályos törvények keretei között. Ezen kereteket adó jogszabályok: az Szt. és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.).

A fenti forrásoknál esetlegesebb, de az ágazatban történő fejlesztéshez elengedhetetlen forrásteremtési lehetőség a pályázás.

Jelentősen emelik az ágazat humángazdálkodási értékét a szociális intézmények vezető munkatársai azzal, hogy fogadják a munkára jelentkező önkénteseket.

A szociális ágazat fejlesztése túlmutat önmaga fejlődésén, mert közvetlen és közvetett módon is kölcsönhatásban van a gazdaságfejlesztéssel és a gazdaság fejlődésével. A szociális ellátórendszer fejlesztése révén nemcsak biztonságosabb életkörülmények közé kerülnek az arra rászoruló, hanem munkahelyek is létrejönnek a szak- és kiegészítő alkalmazottak foglalkoztatásával, és nekik, családjuknak részben, egészben önfenntartást biztosít. Továbbá az aktív munkavállalókat hozzásegíti a munkahely megőrzéséhez, mert szolgáltatásával ellátja helyettük a gondozásra szoruló hozzátartozóikat.

2.7 Segélyezési politika

A helyi önkormányzat segélyezési politikája egy olyan közösségi szintű szociálpolitikai rendszer, amelynek közvetlen célkitűzése, hogy a településen élő rászorulóknak számára elérhetővé tegye a létfenntartáshoz szükséges alapvető támogatásokat. Ez a politika a szociális igazgatás része, és az önkormányzat saját hatáskörében, helyi rendeletek alapján szabályozza. A helyi segélyezési politika célja, hogy társadalmi szolidaritás alapján, a jövő generációért és a szociális segítségre szorulóknak érzett felelősséggel - az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl - a rászoruló személyeknek, családoknak a szociális biztonságuk megteremtése vagy helyreállítása érdekében nyújtson a szociális és gyermekvédelmi jogszabályok szerint járó és államilag támogatott juttatásokat.

A kötelező ellátásokon túl az önkormányzat önként, saját költségvetése terhére nyújtott települési támogatásokat is biztosít lakosainak, mely további segítséget jelent az Orosházán élő személyek, családok számára.

A települési támogatások nyújtásánál a családi segélyezés elvének érvényesítését kell biztosítani. A családban életvitelszerűen együtt élő személyek életmódját, szociális helyzetét, a rászorultságot egységben kell vizsgálni. A nyújtandó támogatást úgy kell megállapítani, hogy elősegítse a család létfenntartási és lakhatási lehetőségeit. Ezt az elvet kell érvényesíteni a települési támogatással érintett háztartás vonatkozásában is.

Fontos kiemelni, hogy a helyi segélyezési politika a segélyezés passzív eszköze helyett a családok önfenntartó képességének helyreállítását, illetve megteremtését igyekszik segíteni. Ez megnyilvánul abban, hogy támogatásra kerül minden olyan kezdeményezést, amely a segélyezett munkavállalását eredményezi.

A segélyezési politika megvalósításának eszközei közül kiemelendő az igazságos segélyezésre való törekvés, a valótlan igények folyamatos kiszűrése, a rászorultsági elven alapuló segélynyújtás következetes megvalósítása, a fogyatékkal élők, idősek, betegek, gyermeket nevelők kiemelt figyelemmel történő támogatása. A segélyezési forma és mód helyes megválasztása biztosítja a leghatékonyabb és rendeltetésszerű felhasználást.

A jogszabályváltozások eredményeként a 2015. évben a járási hivatalokhoz kerültek a jövedelemkompenzáló támogatások, míg az önkormányzatok nyújtják a kiadáskompenzáló támogatásokat. Az Szt. települési támogatásokra vonatkozó rendelkezéseivel összhangban a

pénzbeli és természetbeni szociális ellátások újra gondolása megtörtént, rászorultsági elv alapján a települési támogatások önkormányzat általi felvállalására került sor.

Az önkormányzat helyi rendelete alapján a jogosultság igazolt fennállása esetén az alábbi települési támogatások adhatóak:

Kríziskezelő rendkívüli települési támogatások:

- gyermekek rendkívüli települési támogatása
- átmeneti települési támogatás
- rendszeres települési támogatás

A szociális biztonságot erősítő települési támogatások:

- lakhatási települési támogatás
- szemétszállítás települési támogatás
- adósságkezelési célú települési támogatás
- gyógyszer-kiváltás települési támogatás
- temetési települési támogatás
- védőoltás települési támogatása

Az Önkormányzat folyamatosan törekszik, hogy az ellátások minél szélesebb körben eljussanak az arra rászorultakhoz. E célkitűzése jogalkotói tevékenységében is rendszeresen megnyilvánul, a felmerülő élethelyzeteket, az ügyfelezési gyakorlatot figyelembe véve jobbító szándékkal kerül sor a helyi rendeletek módosítására, határozatok elfogadására. A szociális ellátások teljes egészét az Önkormányzat önként vállalt támogatásként, saját költségvetése terhére nyújtja.

Fontos kiemelni, az Önkormányzatnál folyó azon ügyfelezési gyakorlatot, amely minden korosztály, így az idősödő, idős emberek szociális biztonságát hivatott erősíteni. Egyrészt a méltányosság gyakorlása, melynek keretében átmeneti települési támogatás megállapítására van lehetőség olyan személyek részére, akik méltányosság híján nem férnének bele a rendeletben meghatározott jövedelmi határokba. Ugyanakkor egy magasabb összegű közüzemi számla kifizetését, gyógyszer recept kiváltását vagy a téli tüzelő megvásárlását más módon nem tudnák megoldani.

Másrészt a nyugdíjas ügyfelek rendszeresen tájékoztatást kapnak a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnél kezdeményezhető kivételes nyugellátás-emelési lehetőségekről.

Segélyezési elvek és szempontok

Rászorultság elve: csak azok kapnak támogatást, akik objektív kritériumok alapján nem képesek önállóan gondoskodni létfenntartásukról.

Esélyteremtés elve: a támogatások célja nemcsak az élethelyzet konzerválása, hanem az előrelépés elősegítése (pl. képzések támogatása).

Átláthatóság és méltányosság elve: a rendszer szabályozott, mégis van lehetőség egyedi elbírálásra is.

Az önkormányzat folyamatosan törekszik arra, hogy lehetőségeihez mérten emelje a juttatások mértékét.

Az önkormányzat 2024. évben felülvizsgálta és módosította a települési támogatásokra vonatkozó jövedelmi jogosultsági feltételeket, a szociális biztonság fokozása és a rászoruló családok szélesebb körű támogatása érdekében. A támogatásra való jogosultság(ok) tekintetében a szociális vetítési alaphoz viszonyított egy főre jutó havi jövedelem százalékos arányú emelése történt. Az emelés célja, hogy több rászoruló család és egyedül élő személy kapjon segítséget nehéz élethelyzetében.

Az önkormányzat kötelezően nyújtott természetbeni szolgáltatása a köztemetés, melynek lebonyolítását az önkormányzat évek óta pályáztatás útján kiválasztott, ár-értékarányos, minőségi szolgáltatást nyújtó vállalkozóra bízta azért, hogy a megtérítést vállaló vagy arra kötelezett hozzátartozók érdekei érvényesüljenek.

Az állami ellátórendszerből kapott támogatások megszűnése vagy megszüntetése esetén, illetve a humánjárvány okozta veszélyhelyzet 2020. szeptemberére prognosztizált második hulláma következtében, mely munkahelyek elvesztését vonhatja maga után, a megélhetést szolgáló jövedelem hiányában, annak pótlása céljából jelentős számú kérelmező jelenhet meg az önkormányzat rendszeres segélyezettjeinek körébe. Ez számottevő segélykiáramlást vonhat maga után, mellyel tervezéskor számolni kell.

2.8 Szociális szolgáltatások

Orosháza Város Önkormányzatának több dokumentumában - Helyi Esélyegyenlőségi Program, Időügyi Konceptió, Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió – valamint a demográfia fejezetben ismertetett adatok egyértelműen jelzik a népesség elöregedésének folyamatos erősödését. A szociális szolgáltatások szervezése kapcsán e jelenségre messzemenően tekintettel kell lenni. Az

időskorúak arányának emelkedése strukturális kihívásokat vet fel nemcsak a szociálpolitika, hanem a gazdaságfejlesztés és a munkaerő-piaci tervezés szempontjából is.

E jelenségre válaszul a gazdaságfejlesztési program szociálpolitikai és humánerőforrás-fejlesztési vonatkozásaiban prioritásként kell kezelni az időskorúakra és hátrányos helyzetű, a társadalmi periferián élő személyekre szabott szociális szolgáltatási rendszer fenntartását, modernizálását és rugalmas bővítését.

Ennek során az Önkormányzatnak különös figyelmet kell fordítania az alábbiakra:

Gondozási kapacitások bővítése és átszervezése

Az időskorú lakosság számának növekedésével együtt nő a kereslet az alapszolgáltatások (házi segítségnyújtás, étkeztetés, idősek nappali ellátása) és az intézményes ellátások (idősek otthona) iránt. A kapacitások bővítése mellett a szolgáltatások minőségi korszerűsítése (digitalizált adminisztráció, ellátás-monitoring rendszerek bevezetése) is elengedhetetlen.

Helyben maradás támogatása (ageing in place)

A gazdaságfejlesztés során előnyben kell részesíteni azokat a megoldásokat, amelyek lehetővé teszik az idősek saját otthonukban való biztonságos, önálló életvitelének meghosszabbítását (pl. támogató szolgálatok, mobil egészségügyi és szociális egységek, okos eszközökkel támogatott gondozás).

Szociális szakemberek, munkaerő biztosítása és képzése

A szociális szolgáltatások biztosításának egyik legnagyobb kockázata a szakemberhiány. A gazdaságfejlesztési programnak támogatnia kell az ágazat vonzerejének növelését Orosházán: helyi képzési együttműködések, ösztöndíjprogramok és pályorientációs kampányok révén.

Fenntartható finanszírozás és hatékonyságnövelés

Az önkormányzati fenntartású intézmények működtetése során kiemelten fontos a költséghatékonyság és a hosszú távú fenntarthatóság. Ennek része lehet a közös intézményüzemeltetés, a digitalizáció, valamint EU-s pályázati források bevonása az infrastruktúra fejlesztésére.

Gazdasági és szociális integráció erősítése

Az idősök nem csak ellátottként, hanem aktív közösségi és gazdasági szereplőként is megjelenhetnek, pl. önkéntesség, tudásátadás, közösségi programok szervezése révén. A szociális szolgáltatásoknak és a gazdaságfejlesztésnek egymást erősítő kapcsolatban kell állniuk.

A szociális ellátásban változatlanul az a kívánatos mind az ellátott személy, mind a szolgáltató részéről, hogy mindenkit a saját otthonában kell ellátni, amíg az önálló életvitel fenntartása segítséggel lehetővé tehető. A tartós bentlakást nyújtó intézmények igénybevételére csak akkor kerüljön sor, amikor az a gondozási szükséglet alapján elkerülhetetlen.

A szakmai és létszámbeli kapacitás jobb kihasználása és az egymást követő, egymásra épülő szolgáltatások iránti igények előtérbe kerülése miatt 2010. évben végrehajtott szervezeti változás az integrált intézmény, az OVÖ ESZK működésében beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Szigorodó pénzügyi feltételek között is meg tudta őrizni, sőt bővíteni tudta alapszolgáltatásait, továbbá az önként fenntartott idősök otthonai mellett meg tudott birkózni azzal is, hogy önként vállalt feladattá minősült a hajléktalan ellátásban az átmeneti szállás és az éjjeli menedékhely működtetése. Az OVÖ ESZK szolgáltatásai:

- otthoni környezetben, illetve nappali intézményben vehető igénybe: pszichiátriai betegek nappali ellátása, szenvedélybetegek nappali ellátása, fogyatékos személyek nappali ellátása, időskorúak, demens személyek nappali ellátása, hajléktalanok nappali ellátása, fejlesztő foglalkoztatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, tanyagondnoki szolgáltatás;
- átmenetileg vagy tartósan bentlakást nyújtanak: időskorúak, demens személyek bentlakásos szociális ellátása (idős otthonok), hajléktalanok átmeneti ellátása.

A jövőben is elsődleges prioritás az OVÖ ESZK fenntartása és működőképességének megőrzése, az ellátási színvonal növelése az adódó lehetőségek kihasználásával. Továbbiakban is kiemelt cél a nappali ellátások/ klubok szolgáltatásainak minél szélesebb körben történő megismerttetése, illetve a szolgáltatás minőségének magas színvonalon történő biztosítása, valamint a négy idősök klubja közötti kapcsolat erősítése közös programok révén.

A szociális étkeztetésben továbbra is cél: az ellátottak egészségi állapotához igazodó speciális étkeztetés biztosítása igény és lehetőség szerint, valamint a központi jogszabályokból és az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet ajánlásaiból következő normák betartásával készült ízletes ételek előállítása.

Változatlanul cél a jövőt tekintve a célcsoportba tartozó pszichiátriai- és szenvedélybeteg személyek további bevonása a klubéletébe, motiválás az egészségügyi ellátás igénybevételére, a szociális kompetencia javítása, a stigmatizáció csökkentése a lakosság bevonásával szervezett programokba. Jövőbeli terv, hogy a fejlesztő foglalkoztatás feltételeinek folyamatos és maradéktalan biztosítása megvalósuljon, amelynek garanciális eleme a központi költségvetésből történő 100%-os támogatás. Változatlanul cél az előállított termékek vevőkörének bővítése városon belül/kívül, a magasabb bevétel elérésének érdekében.

Tanyagondnoki szolgáltatás tekintetében a mára kialakult tendenciát szükséges továbbiakban is fenntartani, így a külterületi lakosokat el kell érni a szolgáltatás megismertetése és elfogadtatása érdekében. Ezen keresztül lehetséges további szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokkal megismertetni és kapcsolatba hozni a külterületen élőket, melyek eredményeként kompenzálódhatnak a földrajzi helyzetükből adódó hátrányok.

A fenti eredmények mellett továbbra is célkitűzésként fogalmazódik meg a pályázati lehetőségek felkutatása a Platán Idősek Otthona és Idősek Klubja épületének teljes körű felújítása érdekében, hogy a tartós bentlakásos intézmény által nyújtott szolgáltatásokat a mai kor követelményeinek megfelelő, korszerű épületben lehessen az ellátottak részére biztosítani.

Nem feledhető a fogyatékkal élők egyre idősödő szüleinek jogos igénye arra vonatkozólag, hogy gyermekeiket biztonságot adó bentlakásos, részükre fenntartott szociális intézményben szeretnék elhelyezni, ha már a szülői házban majd nem tudnak róluk gondoskodni.

Bízunk abban, hogy a jövőben pályázati eljárás keretében lehetőségünk nyílik a fenntartói felelősség körében a fejlesztéseket elvégezni.

Az Önkormányzat által fenntartott intézményrendszer szolgáltatásain túl az alapellátás körében a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást és a családsegítő szolgáltatást biztosítja az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat, amelyet az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása működteti. A fenntartó gondoskodik a mindenkori forráslehetőségek függvényében a folyamatos bővítésről, igazodva a növekvő igényekhez. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás területén egyre jelentősebb a jelentkező igények mértéke. A szolgáltatás kapacitásnövelése érdekében kiemelt a helyi önkormányzatok egyeztető szerepe, valamint az egyedi intézkedés lehetőségének vizsgálata szükséges.

A szociális szolgáltatások és az intézményrendszer fejlesztése Orosházán nem csupán szociálpolitikai feladat, hanem a gazdasági versenyképesség és társadalmi kohézió alapfeltétele is. Az előregedő lakosság igényeinek kiszolgálása innovatív, emberközpontú és gazdaságilag is fenntartható modellek alkalmazását követeli meg. A gazdaságfejlesztési program csak akkor lehet hosszú távon eredményes, ha az időskori szociális igényekre épített szolgáltatások is szervesen illeszkednek abba.

A fentiek részletesebben - a gazdaságfejlesztési program szűkebb kereteire figyelemmel, annak kiegészítéseként - az ágazati szempontok alapján elkészített 2023. évben elfogadott Orosháza Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója és az Orosháza Város Önkormányzat Időügyi Konceptiója 2024-2029. című dokumentumokból ismerhetők meg.

2.9 Gyermekellátása

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátása Orosháza Város Önkormányzata egyik legfontosabb és legfelelősségteljesebb területe, amelynek célja a gyermekek és családok támogatása, védelme, valamint a gyermekek jogainak biztosítása.

A gyermekek támogatásában a pénzbeli és természetbeni támogatások egyaránt jelen vannak a szociális támogatások rendszerében.

Ez utóbbi valamennyi tanítási szünetre megszervezésre kerül a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetésére vonatkozóan, amelyet a szülők tetszőlegesen igényelhetnek. Számukra az állam költségvetési forrásból megtéríti az étkezés költségét. Ugyanakkor képviselő-testületi döntés alapján az ingyenes szünidei étkeztetés kiterjedt a csak rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekekre is, az önkormányzat saját forrásai terhére. E gyakorlat követése az elkövetkezendő években is cél marad.

Az Önkormányzat 6.004.396.- Ft, önerőt biztosított 2024. évben a szünidei étkeztetés kiadásaihoz az állami támogatáson felül.

A köznevelési intézmények közreműködésével egyre bővül az ingyen étkeztetett gyermekek száma.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó évi két alkalommal (augusztus és november hónapokban) jutatott Erzsébet-utalvány a központi jogszabály módosítása következtében 2019. évben pénzbeli ellátássá változott, így a gyermekek alkalmanként 6.000,-Ft alapösszegű vagy amennyiben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság mellett

a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet is fennáll, 6.500,-Ft emelt összegű támogatásra jogosultak.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása lehetőséget nyújt a gyermek fejlődését szolgáló központi programokban való részvételre, pályázatok elnyerésére.

A „Segélyezési politika” cím alatt került említésre a gyermekeket, illetve szüleiket krízishelyzet esetén segítő települési támogatás, amelynek formája többnyire pénzbeli ellátás.

Gyermek krízishelyzetére tekintettel 2024. évben gyermekek rendkívüli települési támogatása jogcímen 4.636.500,- Ft került kifizetésre. Ez az összeg a Win-Mankó rendszer szerint 137 segélyesnek 284 db kifizetése.

A támogatás az Önkormányzat saját forrásból nyújtja.

Városunkban a gyermekjóléti alapellátások biztosítottak. A vonatkozó jogszabály által kötelezően ellátandó feladatok esetében, ahol az intézményi háttér hiányzik, ellátási szerződés alapján kerül megoldásra. Ennek megfelelően a gyermekek és családok átmeneti gondozását a Magyar Ökomenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthonában történő elhelyezéssel valósítjuk meg. Ezen ellátási szerződés további fenntartása indokolt, mert általa a krízishelyzetbe került családok azonnali probléma megoldási lehetőséghez juthat.

A családok átmeneti otthona az egész ország területéről fogad várandós anyákat, gyermeküket egyedül nevelő szülőket, valamint gyermekeikkel együtt lakhatási krízisbe került családokat, akik átmeneti szociális problémáik, családi konfliktusaik - esetleges bántalmazásuk, illetve megváltozott családi állapotuk (válás, haláleset stb.) miatt átmenetileg hajléktalanná váltak.

2021. október 1. napján a Gyvt. 94. § (3) bekezdés b) pontja értelmében az Önkormányzat és az SOS Gyermekfalvak öt évre szóló ellátási szerződést kötött azzal, hogy Orosháza város közigazgatási területén élő, 0-18 éves gyermekek részére, akiknek családban történő nevelését a szülő – egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt – nem tudja megoldani, a gyermekek védelme okán, Gyermekek Átmeneti Otthona keretében, átmeneti gondozás ellátását biztosította. Az SOS Gyermekfalvak Magyarországi Alapítványa 2024. január 1. napjától - 2024. december 31. napjáig két férőhely állandó rendelkezésre állását biztosította szolgáltatási hozzájárulás fejében.

A Gyermekjóléti Szolgálat működtetését 2006. február 1-től az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása vette át. 2008-tól a Kistérség a kapacitások jobb kihasználása és a hatékonyság növelése érdekében tovább szervezte a szolgálatot Gyermekjóléti Központtá, amely minőségében is

törekszik egy komplexebb szolgáltatás nyújtására. A 2016. január 1-én életbe lépő jogszabályi változások jelentősen érintették az intézmény szakmai munkáját, területi lefedettségét. Két önálló szervezeti egység került kialakításra család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve család- és gyermekjóléti központ.

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai)

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és életkezdését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, betegségük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátását színesíti a városban vállalkozók által működtetett családi bölcsődék, óvodák, valamint egyéb alternatív megoldások (pl. játszóházak).

2024. május 8. napján 68 fő gyermek, 2024. november 13. napján 84 fő gyermek részére az Orosháza Város Polgármestere által félévente került átadásra ünnepélyes keretek között az életkezdési támogatás a Petőfi Művelődési Központban. Az év folyamán összesen 152 kisgyermek kapott 40.000,- Ft értékű utalványt, könyvet, rágókát továbbá babaköszöntő kártyát.

Továbbá az Önkormányzat rendelete alapján használt lakás vásárlásához, bővítéséhez támogatásban részesülhetnek a Családi otthonteremtési kedvezményre jogosultak. Az egyszeri, vissza nem térítendő támogatás azon Orosháza város közigazgatási területén használt lakást vásárló személyek részére adható, akiknek munkáltatója visszatérítendő vagy vissza nem térítendő lakáscélú támogatást nyújt. A támogatás összege megegyezik a munkáltató által nyújtott támogatás összegével, minimálisan 200.000,- Ft, maximálisan 600.000,- Ft. Ezen támogatásokat az Önkormányzat a jövőben is biztosítani igyekszik lakosai számára.

Fontos kiemelni, hogy minden döntés és intézkedés a gyermekek legfőbb érdekeit kell, hogy szolgálja. A gyermek mindenképp felett álló érdekének biztosítása mindannyiunk felelőssége. Ez az érdekképviselő nemcsak jogi, hanem erkölcsi kötelesség is, amely a gyermekek fizikai, érzelmi, pszichológiai és szociális jólétének biztosítását célozza. A gyermekjóléti és a gyermekvédelmi rendszernek minden körülmény között biztosítania kell a gyermekek fejlődéséhez szükséges

biztonságos, szeretetteljes és támogató környezetet. Ezért elengedhetetlen, hogy minden érintett fél közösen dolgozzon a gyermekek érdekeinek védelmében és előmozdításában.

3. A humánszféra fejlesztése

Orosháza város térségi hatású oktatási központ, stabil intézményhálózattal, ahol megtalálhatók állami, egyházi és vármegyei fenntartású intézmények is. Az önkormányzat feladata, hogy az oktatás minőségi színvonalának megtartásához és annak emeléséhez biztosítsa a megfelelő körülményeket. A népességmegtartás egyik fontos eszköze a humán közszolgáltatások fejlesztése, a népesség fiatalítása.

A munkahelyteremtés mellett a megfelelő szociális háló nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a fiatal párok, családok Orosházán maradjanak, illetve, hogy a járásból vagy a megyéből Orosházára költözzenek. A 2014-2020 programozási ciklusban kiemelten támogatott terület volt a bölcsődék, óvodák fejlesztése, elsősorban férőhely bővítéssel.

Óvoda

A városban Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvodája 8 telephellyel biztosít nappali foglalkoztatást a 3-6 éves korosztály számára. Az óvoda pedagógiai programja tartalmaz sajátos helyi feladatokat. A teljesség igénye nélkül ezek az integrált nevelés, idegen nyelv -, úszás -, gyermektorna -, kézműves foglalkozások szervezése. A telephelyeken esztétikusan berendezett foglalkoztató helyiségek és parkosított pihenő- és játszóudvar szolgálja a gyermekek kényelmét. Az önkormányzati óvodán kívül egyházi óvodák (katolikus, református és evangélikus) és magán óvodák szintén működnek a városban.

Óvodai ellátottság tekintetében elmondható, hogy az egy óvodai férőhelyre jutó 3-5 évesek száma 0,8 fő érték körül stagnált a 2011-2015 időszakban. 2016-tól kezdve 0,7-re esett vissza, és egészen 2023-ig ezen a szinten maradt. Orosházán és az Orosházi járásban alacsonyabb kihasználtság figyelhető meg, mint a vármegyei és az országos átlagban. A 2016 utáni években általánosan érzékelhető egy kisebb visszaesés, ami demográfiai csökkenésre (kevesebb gyermek születése, óvodai létszámcsökkenés) utalhat. Az értékek végig 1 alatt maradtak, tehát nincs férőhelyhiány, inkább szabad kapacitás jellemzi az óvodákat. Ez azt jelenti, hogy a férőhely bővítés jelenleg nem elsődleges cél.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Orosháza	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Orosházi Járás	0,8	0,7	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7
Békés Vármegye	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Magyarország	0,9	0,9	0,9	0,8	0,9	0,8	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8

Egy óvodai férőhelyre jutó 3-5 évesek száma fő. Adatgazda KSH.

Általános iskola

Orosháza és a járás, illetve a teljes Békés vármegye nagyobb arányú tanulószám-csökkenést szenvedett el, mint az országos átlag. Ez valószínűleg a térség erősebb demográfiai hanyatlásával és esetleg az elvándorlással is magyarázható. Országos szinten az általános iskolai tanulók száma is csökkent, de jóval mérsékeltébb ütemben.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Orosháza	2060	2061	2127	2155	2184	2111	2027	1987	1969	1978	1904	1893	1893
Orosházi Járás	3 882	3 860	3 832	3 757	3 744	3 592	3 448	3 329	3 297	3 289	3 196	3 181	3 144
Békés Vármegye	26 626	26 210	25 874	25 436	24 917	24 336	23 545	23 032	22 506	22 363	22 124	21 961	21 829
Magyarország	747 601	742 931	747 746	748 486	745 323	741 427	732 491	726 266	720 329	725 768	720 002	715 155	712 394

Az általános iskolai tanulók száma fő. Adatgazda KSH.

Mindebből arra lehet következtetni, hogy a csökkenést Orosházán nem az általános iskolák nem megfelelő működése okozza, az kifejezetten demográfiai okokra vezethető vissza. Orosházára a más településről bejáró általános iskolások aránya folyamatosan nő, a 2011-es 4%-ról 2023-ra 15%-ra emelkedett.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Orosháza	294,3	294,4	303,9	307,9	312	301,6	289,6	283,9	281,3	282,6	272	270,4	270,4
Orosházi Járás	242,6	241,3	212,9	208,7	220,2	211,3	215,5	208,1	206,1	205,6	199,8	198,8	209,6
Békés Vármegye	227,6	229,9	186,1	181,7	183,2	176,4	169,4	166,9	163,1	163,2	163,9	168,9	173,3
Magyarország	229,9	228,5	207,4	206,7	207,4	206,7	204,3	203,2	200	201	198,6	200	200,7

Az általános iskolai feladatellátási helyek átlagos létszáma fő. Adatgazda KSH.

Középiskola

Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium a régió legnagyobb, egyik legeredményesebb és legszínesebb középiskolájává nőtte ki magát, az országos rangsorban jelenleg is előkelő helyen áll. Mára a Szegedi Tudományegyetem bázisiskolája, az iskola szolgáltató rendszere a régióban az egyik legszínesebb, főleg informatikai, sport, média és idegen nyelvi területeken. Középiskolai képzés folyik a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnáziumban, valamint a gimnáziumok mellett a Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiuma biztosít oktatást a középiskolai korosztály számára. A

nappali tagozatos középiskolai tanulók száma (a hat-, nyolcévfolyamos gimnáziumok megfelelő évfolyamaival együtt az általános iskolásokhoz hasonlóan folyamatos csökkenést mutat Orosházán is, azonban a más településről bejáró középiskolások aránya továbbra is eléri a 36%-ot. A csökkenés elsősorban demográfiai okokra vezethető vissza.

	2011	2012	2013	2014	2015
Orosháza	1 643	1 540	1 494	1 413	1 310
Orosházi Járás	1 758	1 634	1 596	1 508	1 412
Békés Vármegye	15 713	14 899	14 218	13 135	12 613
Magyarország	428 291	413 740	388 955	370 990	363 495

A nappali tagozatos középiskolai tanulók száma fő. Adatgazda KSH.

Felsőoktatás

2004. szeptemberében nyílt meg Orosházán, Gyopárosfürdő vonzáskörzetében a Kodolányi János Egyetem Oktatási Központja. A központban felsőoktatási szakképzés, alapképzés és szakirányú továbbképzés folyt. A képzések közül a hallgatók bölcsészettudományi, gazdaságtudományi és társadalomtudományi képzési területek között választhattak. Sajnos 2025. évben az egyetem úgy döntött, hogy bezárja és elköltözteti orosházi oktatási központját.

2019. szeptemberében a Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Kara, Orosháza városa és az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium közösen indított gépészmérnök képzést a gimnáziumban államilag támogatott szakon. A végzett gépészmérnökök a munkaerőpiac igényei szerint alkalmasak lettek a gépek és gépészeti berendezések üzemeltetésére és fenntartására, a gépipari technológiák bevezetésére, alkalmazására, a munka szervezésére és irányítására, a műszaki fejlesztés, kutatás és tervezés átlagos bonyolultságú feladatainak ellátására. A hét féléves levelező tagozatú képzésen gépészeti üzemfenntartás és folyamattechnikai specializáció közül választhattak a hallgatók. Az első évfolyam elindulását nem követte több. 2025 szeptemberétől Békéscsabán szintén a Szegedi Tudományegyetem gépészmérnöki, mechatronikai mérnöki és programtervező mérnöki szakokat hirdetett.

3.1 Oktatás

Orosháza térségi központként változatos fenntartású intézményekkel rendelkezik: állami, egyházi és vármegyei működtetésű oktatási szervezetek egyaránt megtalálhatók. Az elmúlt években jelentős

változások zajlottak, különösen a fenntartói és üzemeltetői feladatok átalakítása, valamint az egyházi fenntartású intézmények tulajdonosi helyzetét érintő törvénymódosítás következtében.

Az oktatás tárgyi feltételei összességében kielégítőek, azonban az épületek elöregedése, a korszerűtlen energiaellátás és közműrendszer sürgető beavatkozásokat kíván. Az elmúlt években több felújítás történt, de a teljes körű modernizációhoz hosszabb távú, ütemezett beruházási program szükséges.

Pedagógiai szempontból az oktatás országosan és helyben is szerkezetváltásban van: előtérbe kerül a környezettudatos nevelés, az egészséges életmódra való felkészítés, a digitális és kommunikációs kompetenciák, valamint a biztos nyelvtudás. E változásokhoz Orosházának alkalmazkodnia kell, ha meg akarja őrizni térségi központi szerepét.

Orosháza fejlődőképessége szorosan összefügg a helyi humánerőforrás minőségével. A gazdasági, társadalmi és kulturális dinamizmus alapja a jól képzett, motivált és alkalmazkodóképes lakosság. Az EU-s forrásokért folyó versenyben a humánszféra fejlesztése egyre inkább stratégiai jelentőségű, hiszen a sikeres pályázatok és programok csak olyan közösségeket emelnek, ahol a helyi tudásbázis, szakértelem és együttműködési készség magas szinten áll.

Orosháza erősségei közé tartozik a sokszínű oktatási rendszer (alap- és középfokú intézmények stabil hálózata), a közművelődés és civil szervezetek hagyományőrző, közösségteremtő tevékenysége, valamint a gazdag sportélet, amely nemcsak a fiatalok nevelésében, hanem a város pozitív megítélésében is jelentős szerepet játszik. E bázisra építve szükséges egy olyan fejlesztési program, amely hosszú távon biztosítja a humán erőforrás minőségének folyamatos javítását.

Fejlesztési célok:

- Nyelvoktatás erősítése: az idegennyelv-ismeret ma már közvetlen gazdasági érték.
- Munkaerőpiaci igényekhez igazodó szakképzés: a helyi vállalkozásokkal szoros együttműködésben.
- Projekt- és pályázatmenedzsment kapacitás fejlesztése: helyi szakemberek képzése és megtartása.
- Intézményi infrastruktúra korszerűsítése: energetikai hatékonyság, digitális átállás, korszerű tanulási környezetek.
- Felsőoktatási kapcsolódás megteremtése: középtávon elengedhetetlen a város bekapcsolódása a felsőfokú képzésbe.

- Élethosszig tartó tanulás és felnőttképzés támogatása: a hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatásával.

Konkrét fejlesztési intézkedések:

1. Nyelvoktatás és digitális kompetenciák

- Nyelvi laborok, online tanulási platformok és digitális eszközök bevezetése.
- Nyelvi csereprogramok és nemzetközi partnerségek támogatása.
- Digitális írástudás fejlesztése minden korosztályban.

2. Szakképzés és vállalati együttműködés

- A helyi gazdaság igényeinek megfelelő képzési struktúra kialakítása.
- Duális képzés kiterjesztése, vállalati mentorprogramok.
- Rendszeres szakmai fórumok, ahol a vállalkozások és az oktatási intézmények egyeztetik igényeiket.

3. Helyi innovációs pályázati rendszer és ösztöndíjak

- Innovációs pályázatok kiírása a településfejlesztési koncepciókhoz illeszkedően.
- A pályázatok támogatási formái: pénzjutalom, természetbeni szolgáltatás, pályázati önrész biztosítása.
- Ösztöndíjrendszer létrehozása a három fő célcsoportnak: helyi fiatalok a felsőoktatásban, végzős hallgatók és doktoranduszok, külföldön tanuló/dolgozó orosházi kötődésű fiatalok.

4. Felnőttképzés és felzárkóztatás

- Érettségire felkészítő, felzárkóztató és szakképzési programok indítása.
- Speciális programok munkanélkülieknek, romáknak, fogyatékkal élőknek.
- Finanszírozási modellek kidolgozása: intézményi, vállalati és önkormányzati hozzájárulással.

5. Infrastruktúra korszerűsítése

- Többéves felújítási terv készítése (energetikai korszerűsítés, akadálymentesítés, digitális tantermek).

- Fenntartható üzemeltetési modellek bevezetése (pl. megújuló energiaforrások integrálása).

6. Kapcsolat a felsőoktatással

- Szoros együttműködés kialakítása közeli egyetemekkel (konzorciumi formában).
- Orosházán szervezett kihelyezett képzések, szakkollégiumi programok indítása.
- Hosszabb távon önálló felsőoktatási jelenlét előkészítése.

Várható eredmények és mérőszámok:

- Növekvő nyelvvizsgát szerző diákok száma.
- Gyakorlati képzőhelyek és tanulószerveződések számának emelkedése.
- Évente benyújtott sikeres pályázatok számának növekedése.
- Csökkenő lemorzsolódási arány, jobb érettségi és felvételi mutatók.
- Energiafogyasztás csökkenése a felújított intézményekben.
- Helyi ösztöndíjasok és innovációs pályázók számának emelkedése.

Megvalósítási alapelvek:

- Partnerség és konzorciális együttműködés: a különböző fenntartók, vállalkozások és civil szervezetek bevonása.
- Rugalmasság és alkalmazkodás: a gazdasági és társadalmi változásokhoz való gyors reagálás.
- Fenntarthatóság: a beruházások alacsony kockázatra és hosszú távú megtérülésre épüljenek.
- Mérhetőség és átláthatóság: éves monitoring, nyilvános beszámolók, indikátorok szerinti értékelés.
- Nemzetközi tapasztalatok átvétele: fejlett országok és sikeres városok modelljeinek beépítése a helyi gyakorlatba.

Az oktatás Orosházán nemcsak a jövő generációjának képzését szolgálja, hanem közvetlen gazdaságfejlesztési tényező is. Az idegen nyelvek és a szakképzés megerősítése, a felnőttoktatás és hátrányos helyzetű csoportok integrációja, valamint a felsőoktatási kapcsolatok kiépítése kulcsfontosságú a település hosszú távú sikeréhez.

A fejlesztési beavatkozások összhangja – tartalmi, szervezeti és infrastrukturális dimenziókban – biztosítja, hogy Orosháza oktatási rendszere a térség meghatározó központja maradjon. A helyi

ösztöndíj- és innovációs rendszer, valamint a vállalati együttműködések erősítése kis befektetéssel is látványos eredményeket hozhat.

A program alapja a kiszámíthatóság, az együttműködés és a helyi közösségek bevonása – hiszen csak olyan település lehet sikeres, amely értéknek tekinti és tudatosan fejleszti humán erőforrásait.

3.2 Közművelődés

A közművelődés szerepe Orosháza társadalmi és gazdasági életében meghatározó: a közösségfejlesztés, identitásépítés, kulturális értékőrzés és értékteremtés mellett a helyi gazdaság élénkítésében is szerepet játszik, különösen az idegenforgalom és a kulturális vállalkozások támogatásán keresztül.

Orosháza közművelődési feladatellátását több, eltérő jogi és szervezeti formában működő intézmény látja el. A közművelődési tevékenységek irányítása, koordinálása és megvalósítása három fő pilléren nyugszik:

1. Önkormányzati fenntartású közgyűjteményi intézmények:

- Justh Zsigmond Városi Könyvtár – a város olvasási kultúrájának és digitális műveltségének központja, közösségépítő tér.
- Nagy Gyula Területi Múzeum – térségi jelentőségű múzeumi intézmény, amely nemcsak a helyi identitás megőrzésében, hanem a térségi turizmusban is fontos szerepet tölt be.

2. Kulturális gazdasági társaság:

- Petőfi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft. – Orosháza közművelődési és kulturális programjainak fő szervezője és lebonyolítója, a Petőfi Művelődési Központ üzemeltetője. Kiemelt szerepe van a közösségi terek biztosításában, a lakossági igényekre reagáló rendezvények szervezésében, a hagyományőrzésben és az ifjúsági kultúra támogatásában.

3. Partnerségi alapon működő civil és kulturális szervezetek:

- Az önkormányzat közművelődési megállapodás vagy támogatási szerződés keretében több civil szervezettel és alapítvánnyal működik együtt.

- Ezen szervezetek jelentős szerepet vállalnak a helyi kulturális élet sokszínűségének biztosításában, az önkéntesség és a közösségi aktivitás erősítésében.
- A közművelődési tevékenységek finanszírozása egyre inkább projektalapú, pályázati forrásokból valósul meg, amely ösztönzi az innovatív megoldások keresését, de hosszú távon fenntarthatósági kérdéseket is felvet.

Az Orosházán jelen lévő intézményi és szervezeti struktúra alapvetően stabil, azonban infrastrukturális és személyi fejlesztésekre van szükség ahhoz, hogy a város kulturális élete dinamikusan fejlődhessen, és hosszú távon is vonzó maradjon mind a lakosság, mind a látogatók számára.

Épületellátottság, eszközellátottság, technikai feltételek

Orosháza közművelődési infrastruktúrája az elmúlt két évtized során számos fejlesztésen esett át, ugyanakkor az épületek állagmegóvása, korszerűsítése, valamint a technikai eszközpark fejlesztése halaszthatatlanná vált.

Petőfi Művelődési Központ

- 2006-ban teljes körű felújításon esett át, mely lehetővé tette, hogy a város kulturális életének központjává váljon.
- Az épület kihasználtsága magas, de az elmúlt 14 évben az elhasználódás nyomai egyre jelentősebbek.
- Fejlesztési igények:
 - Fűtési és világítási rendszer korszerűsítése az energiahatékonyság javítása érdekében.
 - Az emeletek klimatizálása a látogatók komfortérzetének növeléséért.
 - Hang- és fénytechnikai eszközök korszerűsítése, különösen a rendezvények technikai színvonalának emelése céljából.

Városi Képtár

- A tetőszerkezet súlyosan elhasználódott, sürgős beavatkozás nélkül a gyűjtemények állaga is veszélybe kerülhet.

- Az állományvédelem érdekében a klimatizálás elengedhetetlen.

A fogadótér és az első emelet felújítása növelné a látogatók élményét és biztosítaná a modern múzeumi környezetet.

Zombai utcai műterem

- Funkcionálisan kihasználatlan, technikailag elavult, közösségi eseményekre jelenleg nem alkalmas.
- Teljes körű felújítással (vizesblokkok, kiszolgáló helyiségek kialakítása) nyári alkotótáborok, gyermekprogramok, művészeti események otthona lehet.

Darvas József Irodalmi Emlékház

- Műemléki besorolású, vályogfalú épület, felújításra szorul.
- Az állagmegóvás és a kiállító-, valamint raktárterek korszerűsítése alapfeltétele a gyűtemény biztonságos tárolásának.

Nagy Gyula Területi Múzeum

- 2023–2024-ben jelentős felújításon esett át (tető, homlokzat, kiállítóterek).
- További fejlesztési irányok:
 - Nyílászárók korszerűsítése.
 - A valamikori könyvtár épületének felújítása.
 - A múzeumhoz tartozó Magtár műemlék épületének rekonstrukciója.
 - Új kiállítótér és raktár kialakítása jelenleg használaton kívüli önkormányzati ingatlanok funkcióváltásával.

Justh Zsigmond Városi Könyvtár

- 2007 óta a Petőfi Művelődési Központban működik, de a rendelkezésre álló terület azóta jelentősen csökkent (818 m²-ről 598 m²-re).
- Ez a csökkenés ellentétben a Könyvtári Intézet ajánlásával (1300 m² Orosháza lakosság száma alapján).
- Modernizációk:

- Elektronikus katalógus, mobilalkalmazás (TextLibApp), online beiratkozás.
- Digitális Jólét Program Pontként való működés.
- Infrastruktúra bővítése indokolt (térbővítés, bútorzat, új digitális eszközök).

Művészetek Háza (volt zsinagóga)

- 2006-ban újították fel, jelenleg a Liszt Ferenc AMI kihelyezett tagozataként működik.
- Az épület kulturális célú további hasznosítása – pl. kamarazenei rendezvények, kiállítások, workshopok – támogatandó.

Személyi feltételek

A közgyűjteményi intézmények – a múzeum és a könyvtár – szakember-ellátottsága megfelelő, de a bővülő szolgáltatások és programok indokoltá teszik a létszámbővítést.

A Nagy Gyula Területi Múzeum esetében különösen fontos, hogy az intézmény megfelelő szakmai létszámmal rendelkezzen, hiszen az ellátási terület rendkívül kiterjedt (17 település), és a múzeumi tevékenység ma már túlmutat a klasszikus gyűjtés-megőrzés-kutatás-közlés funkcióin. A múzeum oktatási, nevelési, közösségformáló szerepe jelentős, és hozzájárul a társadalmi kohézió erősítéséhez, valamint az egész életen át tartó tanulás támogatásához.

Az intézmény munkatársai nyitottak az innovatív, élményalapú ismeretátadásra, a digitális és interaktív módszerek alkalmazására, ami különösen fontos a fiatalabb generációk eléréséhez és a múzeum köznevelési szerepének erősítéséhez. Ennek fenntartásához és fejlesztéséhez azonban elengedhetetlen az adminisztratív és szakmai személyi állomány bővítése, valamint a meglévő munkatársak képzése, továbbképzése.

Justh Zsigmond Városi Könyvtár: A könyvtár szakmai munkája szintén kiemelkedő, a szolgáltatások bővülése, a digitális tartalomfejlesztés és a közösségi programok sokfélesége azonban indokoltá teszi a humán erőforrás megerősítését. A meglévő szakképzett állomány leterheltsége jelentős, a hosszú távú fenntartható működés érdekében a munkatársak számának növelése szükséges.

A könyvtár által működtetett olvasóköri, klubok és partnerségi programok (pl. Mesekosár, biblioterápiás csoportok, Családbarát szolgáltatások) megnövekedett szervezési, koordinációs

feladatokat rónak az intézményre. További személyi fejlesztés lehetővé tenné új célcsoportok megszólítását, a digitális kompetenciafejlesztés erősítését, valamint a hátrányos helyzetű csoportok még intenzívebb bevonását.

Petőfi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft.: A Kft. biztosítja a város művelődési központjának napi működtetését, a közművelődési programok megvalósítását és a közösségi terek használatát. A társaság az önkormányzattal kötött közművelődési megállapodás alapján látja el feladatait, és a lakosság igényeihez igazodó, magas színvonalú rendezvényeket szervez. A szervezeti kultúra nyitott az új kezdeményezésekre, civil együttműködésekre.

A szakmai munka koordinációját az ügyvezető irányítja, a programok szervezését rendezvényszervezők végzik, akiket technikai és gazdasági személyzet támogat. A cél a meglévő személyzet stabilitásának megőrzése, a lemorzsolódás csökkentése és az utánpótlás biztosítása. A jövőbeni pályázati lehetőségek hatékony kihasználásával lehetőség nyílna további álláshelyek létrehozására, ami lehetővé tenné a rendezvényszám növelését, új szolgáltatások bevezetését, valamint a meglévő munkatársak terheinek csökkentését.

Fejlesztési irányok és javaslatok

A közművelődés fejlesztése Orosházán nem csupán kulturális, hanem gazdaságfejlesztési kérdés is. A korszerű, jól működő kulturális intézmények növelik a város megtartóerejét, javítják a lakosság életminőségét, vonzóbbá teszik Orosházát a befektetők, turisták és a fiatal, képzett munkavállalók számára. Ennek érdekében az alábbi fejlesztési irányok fogalmazhatók meg:

1. Infrastrukturális fejlesztések:

- Petőfi Művelődési Központ teljes energetikai korszerűsítése (fűtés, világítás, klimatizálás).
- Városi Képtár, Emlékház, Zombai műterem, Magtár (műemlék épület) teljes rekonstrukciója.
- Könyvtár terének visszaállítása a törvényileg ajánlott szintre (minimum 1300 m²).
- Új közösségi és kiállítóterek kialakítása önkormányzati tulajdonú, jelenleg nem használt épületek hasznosításával.

2. Technológiai fejlesztések:

- Hang- és fénytechnikai eszközök cseréje, fejlesztése.
- Digitális tartalomszolgáltatás bővítése (virtuális tárlatok, online könyvtári rendezvények).
- Smart közművelődési megoldások bevezetése (pl. QR-kódos városi séták, digitális tárlatvezetők, intelligens könyvtári információs pult).

3. Humánerőforrás fejlesztés:

- Szakemberek létszámának növelése a könyvtárban, múzeumban és művelődési központban.
- Rendszeres szakmai továbbképzések támogatása.
- Fiatal szakemberek Orosházára vonzása ösztöndíjprogramokkal, kedvezményes lakhatással.

4. Partnerségek erősítése, civil aktivitás támogatása:

- Civil „kerekasztal” létrehozása a városi kulturális élet stratégiai irányításához.
- Közművelődési együttműködések bővítése a civil és vállalkozói szektorral.
- Orosháza testvérvárosi kapcsolatainak kulturális tartalommal való megtöltése (pl. közös rendezvények, művészeti csereprogramok, nemzetközi fesztiválok).

5. Turisztikai célú kulturális fejlesztések:

- A város egyedi kulturális örökségére (pl. zsinagóga, emlékházak, képtár) épülő kulturális-turisztikai útvonalak kialakítása.
- Múzeumi és közgyűjteményi programok integrálása a helyi idegenforgalmi kínálatba.
- Kulturális fesztiválok, eseményturizmus erősítése (pl. tematikus hetek, helyi hagyományokra épülő rendezvénysorozatok).

Orosháza közművelődési rendszere stabil alapokon nyugszik, sokszínű intézményi hálózattal és aktív szakmai közösséggel rendelkezik. A meglévő struktúra megtartása mellett célzott infrastrukturális, technikai és humánerőforrás-fejlesztések szükségesek annak érdekében, hogy a város a 21. századi kihívásoknak megfelelő, vonzó kulturális központként működjön.

A közművelődés fejlesztése nemcsak kulturális cél, hanem gazdasági erőforrás is: növeli a város társadalmi kohézióját, erősíti a helyi identitást, javítja az életminőséget, és új lehetőségeket teremt a kreatív iparágak, a turizmus és a közösségi gazdaság számára.

4. A sport stratégiai jelentősége Orosházán

A sport Orosházán nem csupán szabadidős tevékenységként vagy versenyszerkezetként jelenik meg, hanem stratégiai fejlesztési ágazatként, amely egyaránt szolgálja a gazdasági fejlődést és a közösségi jólétet. A sport gazdasági hatásai sokrétűek: közvetlenül új munkahelyeket hoz létre, serkenti a turizmust, jövedelmet termel a helyi cégeknek, és fokozza a város befektetői vonzerejét. Közvetett módon támogatja az egészségesebb és hatékonyabb népességet, amely hosszú távon mérsékli az egészségügyi költségeket és erősíti a munkaerő-piaci versenyképességet.

Társadalmi nézőpontból a sport fokozza a közösségi összetartást, teljesíti a generációk közti együttműködést, és esélyt nyújt a fiatalok, idősek és hátrányos helyzetű csoportok részvételére is. Orosháza sportpolitikájának kiindulópontja ezért az a nézet, hogy a sportba fektetés egyszerre jelenti a helyi gazdaság bővülését, a lakosság életminőségének javítását és a város hosszú távú fenntartható fejlődésének előmozdítását.

4.1 A sport gazdaságfejlesztési szerepe

A sport napjainkban nem pusztán egészségmegőrző vagy szabadidős tevékenység, hanem stratégiai gazdasági tényező, amely közvetlenül és közvetve is hozzájárul a város és a térség fejlődéséhez. A sport iparággá vált: munkahelyeket teremt, turisztikai vonzerőt növel, befektetéseket generál, és erősíti a helyi gazdasági ökoszisztémát.

Egészségügyi szempontból a rendszeres sportolás csökkenti a betegségek előfordulását és az egészségügyi kiadásokat, ami hosszú távon közvetett gazdasági előnyt eredményez. Az aktív, egészséges munkaképes korosztály termelékenyebb, ellenállóbb, így a sport támogatása befektetés a munkaerőpiac versenyképességébe.

Közösségi dimenziójában a sport erősíti a társadalmi kohéziót és a lakossági aktivitást, ami élénkíti a helyi szolgáltatásokat és keresletet támaszt az önkéntesség, a kulturális programok és a helyi rendezvények iránt.

Nemzetgazdasági szempontból a sport kiemelkedő multiplikátorhatással bír: a sportipar, a turizmus, a média és a szponzoráció összekapcsolódása jelentős gazdasági értéket teremt. A nagyobb sportrendezvények közvetlen bevételt hoznak a vendéglátásnak és szálláshelyeknek, míg a mindennapi sporttevékenység stabil keresletet generál a helyi sportlétesítmények, sporteszköz-forgalmazók és szolgáltatók számára.

A sport gazdaságfejlesztési jelentősége három fő területen ragadható meg:

Munkahelyteremtés és helyi gazdaság erősítése:

Sportegyesületek, sportlétesítmények, edzőtáborok és sportrendezvények közvetlen foglalkoztatási lehetőséget teremtenek. A beszállítói lánc révén számos helyi vállalkozás is profitál (építőipar, szállodaipar, vendéglátás, kereskedelem).

Turisztikai vonzerő növelése:

Az aktív és passzív sportturizmus révén nő a vendégéjszakák száma, a város bekerül a turisztikai vérkeringésbe, és tartósan emelkedik a helyi szolgáltatások iránti kereslet.

Város imázs és befektetésvonzó erő:

A sikeres sportélet és a modern sportinfrastruktúra növeli a város presztízsét, javítja a település vonzerejét a befektetők, a fiatal munkavállalók és a betelepülni kívánó családok számára.

Összességében a sport Orosházán nem csupán az egészségmegőrzés és közösségfejlesztés eszköze, hanem a gazdasági növekedés egyik motorja, amely szinergiát teremt a turizmus, a helyi vállalkozások, a munkaerőpiac és a városmarketing között.

4.2 Sportpolitikai célok – gazdasági és társadalmi szemléletben

Orosháza sportpolitikai stratégiájának szívében a sport gazdaságfejlesztő és társadalmi értékteremtő funkcióinak koordinált megvalósítása áll. A város célja, hogy a sportot olyan többdimenziós eszközként alkalmazza, amely egyszerre támogatja a helyi gazdasági növekedést, munkahelyteremtést, turizmust és a városimázs fejlesztését, illetve elősegíti a lakosság egészségét, közösségi életét és társadalmi kohézióját.

A sportpolitikai célok fő irányai:

1. Gazdasági hozam növelése:

- Sportlétesítmények kihasználtságának növelése, hogy azok ne csak a helyi közösséget, hanem a régió és az ország sportturizmusát is kiszolgálják.
 - Sportrendezvények és versenyek szervezésének elősegítése, amelyek közvetlen bevételeket termelnek (szállás, vendéglátás, helyi szolgáltatások igénybevétele).
 - Helyi vállalkozások integrálása a sporthoz kapcsolódó szolgáltatási láncba (építőipar, sportfelszerelés-kereskedelem, vendéglátás).
2. Munkahelyteremtés és helyi gazdaság megerősítése:
- Sporttal kapcsolatos foglalkoztatási lehetőségek kiterjesztése (edzők, sportszakemberek, létesítmény-üzemeltetők, szervezők).
 - A sportiparhoz kapcsolódó beszállítói kör ösztönzése, amely multiplikátorhatást gyakorol a helyi gazdaságra.
3. Lakosság egészsége és életminőségének javítása:
- A rendszeres sportolás támogatása minden korosztályban, mivel az egészségesebb lakosság hosszú távon kevesebb egészségügyi kiadást kelt.
 - Az aktív életmód népszerűsítése a munkaképes korosztály körében a munkaerőpiaci versenyképesség növelése érdekében.
4. Közösségépítés és társadalmi kohézió fejlesztése:
- Olyan sportprogramok kialakítása, amelyek felvonzzák a fiatalokat, időseket és hátrányos helyzetű csoportokat is.
 - Az utánpótlás-nevelés ösztönzése, amely nemcsak sporteredményeket, hanem társadalmi integrációt is nyújt.
5. Városimázs és turisztikai vonzerő erősítése:
- Orosháza helye a térség jelentős sport- és rekreációs központjaként.
 - Nemzeti és nemzetközi sportrendezvények befogadása, melyek erősítik a város hírnevét, és hosszú távon elősegítik a befektetések vonzását.

4.3 Sportturizmus fejlesztési irányai

A sportturizmus Orosháza számára stratégiai fejlesztési terület, amely egyszerre képes gazdasági bővülést generálni és a közösségi életminőséget javítani. A sportturizmus fejlesztése nem csak a turisztikai forgalom növelését szolgálja, hanem hozzájárul a város arculatának erősítéséhez, a helyi vállalkozások jövedelmének növeléséhez, valamint a közösségi tevékenységek fokozásához.

A sportturizmus fejlesztési irányai:

1. Versenysport és rendezvényturizmus

- Sportrendezvények (pl. bajnokságok, tornák, futóversenyek, extrém sportrendezvények stb.) szervezése és események befogadása, amelyek jelentős látogatói forgalmat generálnak.
- A rendezvényekhez kapcsolódó szálláshely-, vendéglátó- és szabadidős szolgáltatások kihasználtságának növelése.
- Helyi vállalkozások aktív bevonása a rendezvények szervezésébe és kiszolgálásába.

2. Rekreációs és szabadidős sportturizmus

- A város sportlétesítményeinek és természeti adottságainak (pl. gyógyfürdő, szabadidőparkok, kerékpárutak) beépítése turisztikai kínálatba.
- Családi és közösségi programok szervezése, amelyek nemcsak a helyi lakosságot, hanem a térségből és az országból érkező látogatókat is megszólítják.
- Egészségturizmus és sportturizmus összekapcsolása, különösen a gyógyfürdőhöz kapcsolódó aktív pihenési lehetőségek növelésével.

3. Utánpótlás és edzőtábor turizmus

- Orosháza sportinfrastruktúrájának kihasználása edzőtáborok, nyári sporttáborok és utánpótlás-nevelési programok befogadására.
- Partnerségek kialakítása hazai és nemzetközi sportegyesületekkel, iskolákkal és szövetségekkel.
- Az edzőtábor-turizmus egész évben folyamatos keresletet nyújthat a helyi szálláshelyek és vendéglátóhelyek számára.

4. Sportturizmus és városmarketing összekapcsolása

- Orosháza brandépítése mint a régió kiemelt sport- és rekreációs központja.
- Nemzetközi szintű sportesemények kommunikációs eszközként való felhasználása a város vonzerejének növelésére.
- A sportturizmus révén Orosháza beléphet a nemzetközi sport- és turisztikai vérkeringésbe, erősítve a befektetésvonzó képességet.

5. Gazdasági és társadalmi hatások optimalizálása

- Közvetlen gazdasági hatások: vendéglátás, szállás, helyi közlekedés, kereskedelem bevételeinek növekedése.
- Közvetett hatások: a sportturizmus révén erősödik a város imázsa, nő a lakosság aktivitása, fejlődik a helyi infrastruktúra.
- Hosszú távon a sportturizmus hozzájárul a település népességmegtartó erejének javításához és az életminőség emeléséhez.

4.4. Sportinfrastruktúra fejlesztése

A sportinfrastruktúra fejlesztése Orosházán nem pusztán sportpolitikai, hanem gazdasági, fejlesztési és társadalmi stratégiai feladat. A modern és jól kihasznált sportlétesítmények fontos szerepet játszanak a város versenyképességben: hozzájárulnak a munkahelyek létrehozásához, a turizmus fokozásához, a helyi szolgáltatások forgalmának növeléséhez, valamint a lakosság életminőség javításához.

A fejlesztési irányok:

1. Meglévő létesítmények korszerűsítése:

- A jelenlegi sportlétesítmények felújítása energetikai és technológiai szempontból is szükséges, amelyek révén csökken az üzemeltetési költség és növekszik a környezeti fenntarthatóság.
- Többfunkciós használat biztosítása, hogy a létesítmények alkalmasak legyenek sportesemények, kulturális programok és közösségi rendezvények megrendezésére.
- Használat növelése bérbeadásával, edzőtáborok és versenyek rendszeres szervezésével.

2. Új sportlétesítmények létrehozása:

- Olyan létesítmények fejlesztése, amelyek alkalmasak országos és nemzetközi szintű sportesemények megrendezésére.
- Speciális sportágakhoz kapcsolódó fejlesztések (pl. uszoda, sportcsarnok... stb.), amelyek révén Orosháza vonzóbbá válik edzőtáborok és versenyek helyszínéként.
- Szabadidős és közösségi sportterek kialakítása, amelyek hozzájárulnak a lakosság mindennapi sportolási lehetőségeihez és az életminőség emeléséhez.

3. Sport és turizmus integrációja:

- A sportlétesítmények szoros kapcsolódása a város turisztikai kínálatához (gyógyfürdő, rekreációs központok, szálláshelyek).
- Sportturizmushoz kapcsolódó csomagajánlatok kidolgozása (pl. verseny + wellness, edzőtábor + gyógyfürdő).
- Az infrastruktúra fejlesztése segít abban, hogy a város egész évben képes legyen turisztikai keresletet generálni.

4. Gazdasági és társadalmi előnyök maximalizálása:

- Gazdasági szempontból: munkahelyek teremtése az üzemeltetésben és a kapcsolódó szolgáltatásokban; folyamatos kereslet biztosítása a helyi vállalkozások számára.
- Társadalmi szempontból: minden korosztály számára hozzáférhető sportolási lehetőségek, amelyek javítják az egészségi állapotot, erősítik a közösségi összetartozást és vonzóbbá teszik a várost a fiatalok számára.

5. Partnerségek és finanszírozás:

- Önkormányzati, állami és uniós források bevonása a fejlesztésekbe.
- Köz- és magánszféra együttműködése a sportlétesítmények építésében, felújításában és üzemeltetésében.
- Helyi vállalkozások szponzorációs és befektetési lehetőségeinek erősítése.

4.5 Sportfinanszírozás és gazdasági fenntarthatóság

A sport tartós fejlődése Orosházán csak úgy garantálható, ha a finanszírozási rendszer gazdaságilag stabil, ugyanakkor lehetővé teszi a társadalmi célok elérését is. A sportba irányuló befektetések nem csak költségként, hanem profitot termelő beruházásként értelmezhetők: fokozzák a turizmust,

támogatják a helyi vállalkozásokat, munkahelyeket generálnak, és emelik a lakosság egészségét, ami közvetve csökkenti az egészségügyi költségeket.

A finanszírozás és fenntarthatóság alapvető oszlopai:

1. Önkormányzati szerepvállalás:

- A város feladata a sportalapú gazdaságfejlesztési program irányítása és az alap infrastruktúra biztosítása.
- Különös hangsúlyt kap a közösségi sport, az iskolai sport, utánpótlás és szabadidős tevékenységek támogatása, amelyek hosszú távon emelik a lakosság életminőségét.

2. Állami és EU-s források integrálása:

- Olyan pályázatok és támogatási programok kihasználása, amelyek a sport infrastruktúráját, utánpótlás-nevelését, illetve a turisztikai összefüggéseket fejlesztik.
- EU-s sport- és egészségprogramok, valamint regionális fejlesztési források bevonása, amelyek multiplikatív hatással bírnak a helyi gazdaságra.

3. Magánszektor és szponzorálás:

- A helyi vállalkozások bevonása szponzori és reklámcélú segítségként, amelyek közvetlenül is növelik a sport gazdasági erejét.
- Köz- és magánszféra kooperációja a sportlétesítmények fejlesztésében, működtetésében és programok lebonyolításában.
- Sportjellegű vállalkozási lehetőségek ösztönzése (pl. sporteszköz forgalmazás, edzői szolgáltatások... stb.).

4. Saját bevételek és gazdasági önellátás:

- Sportrendezvények bevételtermelő képességének fokozása.
- Létesítmények hatékony használata bérbeadás, eseményturizmus és edzőtáborok révén.
- A sportturizmusból származó bevételek visszairányítása a sport fejlesztésébe.

5. Társadalmi előny és közvetett megtérülés:

- Az egészségesebb lakosság kevesebb egészségügyi kiadást és magasabb munkaerő-piaci termelékenységet jelent.
- A sport fokozza a közösségi aktivitást, táplálja a társadalmi kohéziót, és növeli a város népességmegtartó képességét.

- A sportinfrastruktúra erősíti a város vonzerejét a fiatal családok és a befektetők számára egyaránt.

Összességében Orosháza sportfinanszírozási stratégiája nemcsak a sportolók és lakosok támogatását célozza, hanem a sportot mint gazdasági motor és társadalmi befektetés tekinti, amely hosszú távon megtérül a város számára.

4.6 Partnerségek és együttműködések

A sport fejlődése Orosházán csak kiterjedt partnerségi együttműködésekre építve lehet hosszú távon sikeres.

A partnerségi kapcsolatok fő irányai:

1. Önkormányzat és civil szféra együttműködése:

- Az önkormányzat koordináló és támogató szerepet tölt be, míg a civil sportegyesületek biztosítják a helyi sportélet szervezését.
- A közösségi sportprogramok és utánpótlás-nevelés közös finanszírozása és szervezése.

2. Oktatási intézmények és sport:

- Az iskolák, óvodák és a sportegyesületek közötti együttműködés erősítése az utánpótlás-nevelésben.
- Sportprogramok és táborok szervezése, amelyek hosszú távon biztosítják a fiatal generáció sporthoz való kötődését és egészséges életmódját.

3. Gazdasági szereplők és sportkapcsolatok:

- Helyi vállalkozások bevonása szponzori, reklám- és befektetési formákban.
- A sport és a gazdaság közötti kapcsolatok erősítése, például a sportrendezvényekhez kapcsolódó vendéglátás, szállás, kereskedelem és szolgáltatások fejlesztésével.
- Helyi cégek és sportegyesületek közötti együttműködések ösztönzése, amelyek kölcsönös előnyöket teremtenek (vállalati társadalmi felelősségvállalás).

4. Regionális, nemzeti és nemzetközi partnerségek:

- Együttműködés országos sportszövetségekkel, amelyek szakmai és pénzügyi forrásokat biztosíthatnak a város számára.

- Nemzetközi sportkapcsolatok erősítése, különösen edzőtáborok, testvérvárosi programok és közös sportprojektek révén.
- Orosháza pozicionálása a régió sport- és rekreációs központjaként.

5. Társadalmi hasznosság és közösségi értékteremtés:

- A partnerségek révén a sport nemcsak gazdasági előnyöket hoz, hanem erősíti a társadalmi egységet, csökkenti a szociális egyenlőtlenségeket, és lehetőséget biztosít a kiszolgáltatott csoportok bevonására is.
- Az együttműködések segítenek abban, hogy a sport mindenki számára elérhető, befogadó és fenntartható legyen.

A sport rendszerében az önkormányzat, a civil szféra, a gazdasági partnerek és az oktatási intézmények közös munkája biztosítja, hogy a sport egyszerre töltse be gazdaságfejlesztő és társadalmi funkcióját.

5. Önkormányzati lakásgazdálkodás

Orosháza Város Önkormányzatának tulajdonában és használatában 333 db lakás van, amely számszerűen elegendő az Önkormányzat gazdaságfejlesztési és szociálpolitikai céljainak eléréséhez. A következő periódusban a teljes állomány jogi és műszaki felülvizsgálata szükséges. Célkitűzés a lakások bérbeadásából keletkező bevételek növelése, valamint a lakások műszaki állapotának jelentős javítása.

Szükséges a lakásállomány racionalizálása: a lakások számának bővítése egyelőre nem cél, ehelyett a meglévő lakások műszaki állapotának javítására szükséges hangsúlyt fektetni, erre a költségvetésből fedezetet biztosítani. A lakások műszaki állapota elhanyagolt, nagy számban szükségessé váltak a műszaki jellegű karbantartások, korszerűsítések. A műszaki állapot felmérésében nagy és hatékony szerepet játszik a rendszeres lakás ellenőrzések megtartása, melyek lehetővé teszik a felújítási, karbantartási igények feltárását, és azokra ezáltal rövid időn belül reagálás történik.

A leromlott állapotú, több éve üresen álló lakások esetében, amelyek felújítási költségei eléri vagy meghaladják a lakáspiaci alapon történő bérbeadásának 24 havi bevételét, felújítás helyett az értékesítés javasolt. Ennek oka, hogy az Önkormányzat nem tudja előteremteni a felújításhoz szükséges fedezetet, és mivel adott műszaki feltételek mellett nem tudja bérbe adni a lakásokat,

ezért havi bevételt sem generál az Önkormányzat számára, és csak költségvonzata van. Ezáltal nem teljesül egyik hosszú távú cél sem, sem a bevétel növekedés, sem a minőségibb lakásállapotok elérése.

Hosszú távú cél továbbá, hogy átlátható és fenntartható lakásgazdálkodást működtessen a város, amely a Polgármesteri Hivatal szervezeti keretein belül valósulhat meg.

Többféle jogcímen elérhetők az önkormányzati lakásbérletek: piaci, közérdekű, szolgálati és szociális jogcímen. Jelenleg a szociális típusú lakásbérletek száma túlsúlyos a lakásportfólióban, ebből elmozdulás szükséges a piaci alapon történő bérbeadás irányába. Fontos a város megtartó ereje okán a cégeknél, egyesületeknél, intézményeknél kiemelt szerepben lévő munkavállalók lakhatásának támogatása, ezért cél a közérdekű jogcímű lakásbérletek számának szinten tartása.

Az új lakásrendelet alapján már lehetőség van felújítási kötelezettséggel piaci jogcímű lakás bérbevételére is, melynek során egy úgynevezett „win-win” helyzet áll elő, mivel a bérlő saját minőségi igényére tudja formálni a lakást, valamint ezáltal az önkormányzati vagyon értékének állagmegóvása is megtörténik önkormányzati forrás elvonása nélkül.

Cél: tudatos költségtervezés a költségvetésben karbantartásra, állagmegóvásra, esetleges berendezési eszközök cseréjére, valamint a havonta keletkező bevételek visszaforgatása a lakásállomány műszaki rehabilitációjára.

6. Önkormányzati gazdálkodás és gazdaságfejlesztés

A helyi adózás struktúrája három fő rendszerelemre épül, nevezetesen: vagyoni típusú adók, a kommunális adók és a helyi iparűzési adó. Az önkormányzat képviselő testülete a helyi adók fajtáit és mértékét felhatalmazás alapján megalkotott önkormányzati rendeletben állapíthatja meg. Az uniós szabályozással összhangban a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) 2003. évi változásától jelentősen korlátozza az önkormányzatok kedvezmény-, mentesség-nyújtási lehetőségét. Ez különösen érinti a vállalkozások részére biztosítható, illetve korlátozottan nyújtható kedvezményi, mentességi szabályokat.

A város iparűzési adó bevételeinek tekintetében nem várható növekedés a következő években, sőt számítani kell az esetleges csökkenésére is az egyes iparágak helyzetének, kilátásainak változásai miatt.

Továbbra is megállapítható, hogy az idegenforgalmi adó bevétel tekintetében Orosháza jóval alacsonyabb bevételhez jut, mint az országos átlag.

6.1 Az iparűzési és idegenforgalmi adó

Az iparűzési adó

Orosházán az adózók száma 2023-ban 2859: ebből 526 őstermelő, 177 családi gazdaság, sávós adózó 1006, orosházi székhelyű adózó 1211 db.

Adóalanyok megoszlása a vállalkozás jogállása szerint (a legutóbbi lezárt év, vagyis a 2024. év adatai alapján):

- Vállalkozás: 1028 db
- Egyéni vállalkozó: 2455 db
- Magánszemély: 312 db

A bevallott adó összege szerinti csoportosítás:

	2020
100 millió Ft felett	3
10-100 millió F között	18
1-10 millió Ft között	153

Az utolsó 5 év iparűzési adó bevétele

Év	Beszedett adó (mFt)
2020	1.660
2021	1.647
2022	1.831
2023	2.647
2024	2.343

A számokból látszik a világjárvány hatása, majd a járványhelyzet után elindult a növekedés. 2023 kiugró év volt a helyi iparűzési adó tekintetében, amely mögött új energetikai cégek megjelenése is volt. A realitás inkább a 2024-es év bevétele, ez az összeg jobban beilleszthető a folyamatba. A 2025-ös év további visszaesést fog mutatni, ennek viszont már más oka van, mégpedig az egyes iparágak világgazdasági helyzete és a külföldi tulajdonosi háttérű cégek határokon túlnyúló stratégiája. Utóbbit az energiaárak változása is befolyásolja.

Az idegenforgalmi adó

Az alábbi táblázat Orosháza idegenforgalmi adóbevételének változását mutatja be 2020 és 2024 között. A Covid időszak után gyors növekedés, a fürdő állapota miatt 2024-ben visszaesés mutatkozik.

Év	Beszedett adó (Ft)	Összes vendégéjszaka
2020	8.088.500	45124
2021	13.256.412	51401
2022	21.638.975	76736
2023	20.369.062	76179
2024	17.655.149	57.800

6.2 Mezőgazdaságfejlesztési koncepció

Az adóbevételekből is látszódik, hogy Orosházán sok mezőgazdasággal foglalkozó vállalkozás működik. A város és a térség adottságait figyelembe véve a mezőgazdaságra alapozott feldolgozóipari tevékenységek fejlesztését lehet kiemelten megemlíteni.

Orosháza és térsége természeti és egyéb adottságait figyelembe véve a mezőgazdaságra alapozott feldolgozóipari tevékenység fejlesztésére nagy hangsúlyt kell fektetni.

A stratégiaalkotás célja olyan fejlesztési terv kidolgozása, amely megvalósulásával a helyben megtermelt alapanyagból, helyben történő élelmiszeripari tevékenységgel, minél magasabb hozzáadott értékű termék készüljön.

A stratégiaalkotásnak négy szinten kell elkészülnie:

1. Mezőgazdasági fejlesztés

A térség legnagyobb problémája az éghajlatváltozás. A fejlesztés tervezése során lehetetlen figyelmen kívül hagyni. Az előrelépés, fejlődés alapja a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás.

Ez a következő összetevőkből áll:

1. A szántóföldi növénytermesztésben nagyon fontos a termékszerkezet átalakítása. Ez egyrészt a termesztett növényfajok, másrészt a fajokon belül a területhez és a terület mikroklímájához legjobban illeszkedő fajták vetésszerkezetbe illesztése.
2. A szántóföldi növénytermesztés fenntarthatóságához elengedhetetlen az öntözés biztosítása. Több évtizedes lemaradást kellene nagyon rövid időn belül pótolni, ellenkező

esetben fejlesztésről szó sem eshet, de maga a szintentartás, az ágazat fennmaradása is kérdéses.

3. A kertészet fejlesztése indokolt, a piaci viszonyok és a feldolgozóipar igényeinek figyelembevételével.
4. Az állattenyésztés terén nagyon fontos az állattartó telepek higiéniájának biztosítása. Az egyre sűrűbben fellépő járványok miatt nélkül folyamatos veszteségnek lenne kitéve az ágazat.
5. Az agrárokztatásnak igazodnia kell a változó körülmények, a fejlődő technika és a környezetbarát technológiák által megszabott követelményekhez.

2. Feldolgozóipari fejlesztés

Az előző pontban ismertetett mezőgazdasági termelési rendszerek kiépítésével párhuzamosan el kell indítani egy feldolgozóipari fejlesztést. A város régi/új ipari részein ki lehet alakítani egy kiváló feldolgozóipari háttérrel, amelyek további munkahelyeket teremtenek és jelentős értéknövekedést tudnak biztosítani a helyben termelt zöldségeknek, amelyeket értékesíteni lehet országos szinten, majd a felfutási időszakot követően a nemzetközi piacokon is.

Összegzés

A Gazdaságfejlesztési Program sikerének nyomon követéséhez célszerű évente megvizsgálni azt, hogy az egyes célokhoz, milyen addigi eredmények párosulnak.

Orosháza város jövője a mindenkori döntéseken alapul. Ez a program összefoglalja azokat a lehetőségeket és célokat, amelyek által a fejlődés mérhetővé válik mind a gazdasági mutatókban, mind az itt élők életszínvonalának javulásában.